

**TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI A.Ş.**

**31 ARALIK 2017 TARİHİ
İTİBARIYLA FİNANSAL
TABLOLAR VE BAĞIMSIZ
DENETÇİ RAPORU**

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

**Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.
Banka Meclisi'ne**

Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

Görüş

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.'nin ("Banka") 31 Aralık 2017 tarihli finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, özkaynak değişim tablosu ve nakit akış tablosu ile, önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil, finansal tablo dipnotlarından oluşan finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre ilişikteki finansal tablolar, Banka'nın 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait finansal performansını ve nakit akışlarını, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim Uluslararası Denetim Standartlarına ("UDS") uygun olarak yürütülmüştür. Bu Standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun Bağımsız Denetçinin Finansal Tabloların Denetimine İlişkin Sorumlulukları bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Uluslararası Muhasebe Meslek Mensubu Etik Standartlar Kurulu tarafından yayımlanan Muhasebe Meslek Mensupları için Etik Kurallar'a (Etik Kurallar) uygun olarak Banka'dan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz denetim kanıtlarının, görüşümüze dayanak oluşturmak için yeterli ve uygun olduğuna inanıyoruz.

Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Banka yönetimi; finansal tabloların Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyen finansal tabloların hazırlanmasını sağlamak için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Finansal tabloları hazırlarken yönetim; Banka'nın sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Banka'yı tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Banka'nın finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

Bağımsız Denetçinin Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Amacımız, bir bütün olarak finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli bir yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. UDS'lere uygun olarak yürütülen bir denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

UDS'lere uygun olarak yürütülen bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim süresince meslekî muhakememizi kullanmakta ve meslekî şüphecilikimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı “önemli yanlışlık” riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak sağlayacak yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.
- Şartlara uygun olan denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir. Ancak bu değerlendirme, Banka'nın iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirme amacı taşımaz.
- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ve yönetim tarafından yapılan muhasebe tahminleri ile ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.
- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak Banka'nın sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimce işletmenin sürekliliği esasının kullanılmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız hâlinde, raporumuzda, finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Banka'nın sürekliliğini sona erdirebilir.
- Finansal tabloların açıklamalar dâhil olmak üzere genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların temelini oluşturan işlem ve olayları, gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

DRT BAĞIMSIZ DENETİM VE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

Member of **DELOITTE TOUCHE TOHMATSU LIMITED**

Ankara, 5 Mart 2018

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

İÇİNDEKİLER	SAYFA
FİNANSAL DURUM TABLOSU.....	1
KÂR VEYA ZARAR TABLOSU	2
DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU	3
ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU	4
NAKİT AKIŞ TABLOSU.....	5
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR	6-50
NOT 1 GENEL BİLGİ	6
NOT 2 SUNUM ESASLARI	6-11
NOT 3 ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ	11-20
NOT 4 FİNANSAL RISK YÖNETİMİ	20-37
NOT 5 ÖNEMLİ MUHASEBE TAHMİNLERİ VE MUHASEBE POLİTİKALARININ UYGULANMASINDA VERİLEN KARARLAR.....	38
NOT 6 BANKALARDAN ALACAKLAR	38
NOT 7 GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI KÂR/ZARARA YANSITILAN FİNANSAL VARLIKLAR	38
NOT 8 VERİLEN KREDİ VE AVANSLAR.....	39
NOT 9 SATILMAYA HAZIR FİNANSAL VARLIKLAR.....	39-40
NOT 10 ALTIN REZERVLERİ	40
NOT 11 MADDİ DURAN VARLIKLAR	41
NOT 12 MADDİ OLMAYAN VARLIKLAR.....	41
NOT 13 DİĞER VARLIKLAR.....	42
NOT 14 TEDAVÜLDEKİ BANKNOTLAR.....	42
NOT 15 BANKALARA BORÇLAR.....	42
NOT 16 DİĞER MEVDUATLAR.....	43
NOT 17 ULUSLARARASI KURULUŞLARA BORÇLAR	43
NOT 18 DİĞER ALINAN BANKA KREDİLERİ	43
NOT 19 DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER.....	43
NOT 20 VERGİLER.....	44-45
NOT 21 KIDEM TAZMİNATI YÜKÜMLÜLÜĞÜ	46
NOT 22 NET FAİZ GELİRİ.....	47
NOT 23 NET ÜCRET VE KOMİSYON GELİRİ	47
NOT 24 TEMETTÜ GELİRİ.....	48
NOT 25 KUR FARKI KÂRI, NET.....	48
NOT 26 DİĞER FAALİYET GİDERLERİ	48
NOT 27 DİĞER FAALİYET GELİRLERİ.....	48
NOT 28 TAAHHÜTLER VE ŞARTA BAĞLI YÜKÜMLÜLÜKLER.....	48
NOT 29 SERMAYE.....	49
NOT 30 GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI VE YASAL YEDEKLER	49
NOT 31 NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ	49
NOT 32 İLİŞKİLİ TARAFLARLA BAKİYELER VE İŞLEMLER	50
NOT 33 BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR	50

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

		31 Aralık 2017	31 Aralık 2016	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
	Notlar	Bin TL	Bin TL	Milyon ABD Doları (*)	Milyon ABD Doları(*)
VARLIKLAR					
Nakit değerler (yabancı ve madeni para)		10.642.850	6.391.396	2.822	1.816
Bankalardan alacaklar	6	211.536.187	126.796.152	56.082	36.030
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	7	266.373.523	300.360.047	70.621	85.349
Verilen kredi ve avanslar	8	47.696.901	37.605.769	12.645	10.686
Satılmaya hazır finansal varlıklar	9	1.064.813	917.956	282	261
Altın rezervi	10	89.277.801	49.866.248	23.669	14.170
Maddi duran varlıklar	11	694.898	681.885	184	194
Maddi olmayan varlıklar	12	8.890	3.761	2	1
Diğer varlıklar	13	990.682	241.037	263	68
Toplam varlıklar		628.286.545	522.864.251	166.570	148.575
YÜKÜMLÜLÜKLER					
Tedavüldeki banknotlar	14	131.457.662	122.959.913	34.852	34.940
Bankalara borçlar	15	323.504.240	285.089.599	85.767	81.011
Diğer mevduatlar	16	54.649.855	30.009.096	14.488	8.527
Uluslararası kuruluşlara borçlar	17	77.651	53.354	21	15
Diğer alınan banka kredileri	18	19.808.748	50.320	5.252	14
Diğer yükümlülükler	19	994.386	2.065.647	264	587
Vergi yükümlülüğü	20	791.534	-	210	-
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	20	12.263.874	10.673.874	3.251	3.033
Kidem tazminatı yükümlülüğü	21	143.395	194.805	38	55
Toplam yükümlülükler		543.691.345	451.096.608	144.143	128.182
ÖZ SERMAYE					
Ödenmiş sermaye	28	47.464	47.464	13	13
Birikmiş kâr		74.954.342	64.915.649	19.910	18.446
Diğer yedekler		9.593.394	6.804.530	2.504	1.934
Toplam öz sermaye		84.595.200	71.767.643	22.427	20.393
TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER VE ÖZ SERMAYE					
		628.286.545	522.864.251	166.570	148.575

(*) ABD Doları cinsinden tutarlar, sadece okuyuculara kolaylık sağlaması amacıyla TL tutarlar üzerinden Banka tarafından açıklanan 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerine ait resmi döviz alış kuru kullanılarak hesaplanmış olup, bu finansal tabloların bir parçası değildir (Not 3.a.).

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KÂR VEYA ZARAR TABLOSU

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	2017 Bin TL	2016 Bin TL	2017 Milyon ABD Doları (*)	2016 Milyon ABD Doları (*)
Faiz gelirleri	22	17.060.636	11.471.095	4.691	3.794
Faiz giderleri	22	(6.924.814)	(3.119.710)	(1.912)	(1.032)
Net faiz geliri	22	10.135.822	8.351.385	2.779	2.762
Ücret ve komisyon geliri	23	610.352	502.302	167	166
Ücret ve komisyon gideri	23	(15.823)	(17.174)	(4)	(6)
Net ücret ve komisyon geliri	23	594.529	485.128	163	160
Temettü geliri	24	11.141	6.562	3	2
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar değer azalışı		(1.358.859)	(932.835)	(373)	(309)
Kur farkı kârı/(zararı), net	25	12.468.444	22.188.660	3.418	7.339
Diğer faaliyet geliri	27	99.558	3.704	27	1
Krediler değer düşüklüğü zararları	8	(420.658)	(968.019)	(115)	(320)
Diğer faaliyet giderleri	26	(1.143.017)	(1.004.408)	(313)	(332)
Vergi öncesi kâr		20.386.960	28.130.177	5.589	9.303
Vergi gideri	20	(3.927.344)	(5.014.201)	(1.037)	(1.659)
Net dönem kârı		16.459.616	23.115.976	4.552	7.644

(*) ABD Doları cinsinden tutarlar, sadece okuyuculara kolaylık sağlaması amacıyla TL tutarlar üzerinden 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren yıllara ait günlük resmi Banka döviz alış kurlarının ortalaması kullanılarak hesaplanmış olup, bu finansal tabloların bir parçası değildir (Not 3.a.).

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	2017 Bin TL	2016 Bin TL
Net dönem kârı		16.459.616	23.115.976
Diğer kapsamlı gelir			
<i>Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar</i>			
Altın rezervi değer artış		3.396.031	3.787.576
Altın rezervi değer artış üzerinden hesaplanan ertelenmiş vergi	20	(747.127)	(757.515)
<i>Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılacaklar</i>			
Satılmaya hazır finansal varlıkların gerçeğe uygun değerinde meydana gelen değişim	9	146.857	164.864
Satılmaya hazır finansal varlıkların gerçeğe uygun değerindeki değişim üzerinden hesaplanan ertelenmiş vergi	20	(6.897)	(7.589)
Döneme ait toplam kapsamlı gelir		19.248.480	26.303.312

Sayfa 6-50 arasındaki notlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçasıdır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL.") olarak ifade edilmiştir.)

	Ödenmiş Sermaye		Diğer Yedekler				Birikmiş kârlar	Toplam		
	Sermaye	Sermaye düzeltme farkı	Sermaye farkı	Toplam ödenmiş sermaye	Satılmaya hazır finansal varlık değeri artışı	Altın rezervi değeri artışı			Aktüeryal (kayıp) /kazanç	Diğer
1 Ocak 2016 tarihindeki bakiyeler	25	47.439	47.439	47.464	682.436	2.778.740	2.490	6.382	51.111.838	54.629.350
Nakit temettüleri	-	-	-	-	-	-	-	-	(9.312.165)	(9.312.165)
Net dönem kârı/(zararı)	-	-	-	-	-	-	-	-	23.115.976	23.115.976
Diğer kapsamlı gelir/(gider)	-	-	-	-	157.275	3.030.061	-	-	-	3.187.336
Toplam kapsamlı gelir/(gider)	-	-	-	-	157.275	3.030.061	-	-	-	26.303.312
Diğer(*)	-	-	-	-	-	-	-	147.146	-	147.146
1 Ocak 2017 tarihindeki bakiyeler	25	47.439	47.439	47.464	839.711	5.808.801	2.490	153.528	64.915.649	71.767.643
Nakit temettüleri	-	-	-	-	-	-	-	-	(6.420.923)	(6.420.923)
Net dönem kârı/(zararı)	-	-	-	-	-	-	-	-	16.459.616	16.459.616
Diğer kapsamlı gelir/(gider)	-	-	-	-	139.960	2.648.904	-	-	-	2.788.864
Toplam kapsamlı gelir/(gider)	-	-	-	-	139.960	2.648.904	-	-	-	19.248.480
31 Aralık 2017 tarihindeki bakiyeler	25	47.439	47.439	47.464	979.671	8.457.705	2.490	153.528	74.954.342	84.595.200

(*) TCMB Kanunu'nun 59. Maddesi gereğince ihtiyat akçesi içerisinde yer alan hususi ihtiyatlara transfer edilmiş zamanasımına uğrayan banknotları ifade etmektedir.

Sayfa 6-50 arasındaki notlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçasıdır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT NAKİT AKIŞ TABLOSU

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	2017 Bin TL	2016 Bin TL
Faaliyetlerde (kullanılan)/sağlanan nakit akımları			
Net dönem kârı		16.459.616	23.115.976
Düzeltilmeler:			
Maddi duran varlıklar amortisman gideri	11	33.087	31.511
Maddi olmayan varlıkların itfa gideri	12	7.478	2.629
Kıdem tazminatı karşılığı	21	25.061	32.055
Net faiz geliri	22	(10.135.822)	(8.351.385)
Temettü geliri	24	(11.141)	(6.562)
Net komisyon geliri	23	(594.529)	(485.127)
Vergi gideri	20	3.927.344	5.014.201
Gerçekleşmemiş kur/fiyat farkı geliri.net		(1.903.124)	(20.757.220)
Finansal varlıklar değer (artış)/azalışı.net		700.038	803.010
Maddi duran varlıkların satışından kaynaklanan (kâr)/zarar	11	114	264
Varlık ve yükümlülüklerdeki değişiklik öncesi faaliyet kârından sağlanan nakit akımları		8.508.122	(600.648)
Faaliyetlerle ilgili varlık ve yükümlülüklerdeki değişim:			
Altın rezervlerindeki net değişim		(33.276.549)	6.082.579
Gerçeğe uygun değer farkı kâr /zarara yansıtılacak finansal varlıklardaki değişim		58.325.455	(2.438.117)
Verilen kredi ve avanslardaki net değişim		(7.194.015)	(11.791.427)
Diğer varlıklardaki net değişim		(154.402)	701.236
Tedavüldeki banknotlardaki net değişim		8.496.453	20.062.434
Bankalara borçlardaki net değişim		13.197.741	(3.027.523)
Diğer mevduatlardaki net değişim		24.224.055	(4.184.629)
Diğer yükümlülüklerdeki net değişim		(12.178.926)	3.966.507
Ödenen vergiler	20	(2.299.834)	(2.066.541)
Ödenen kıdem tazminatları	21	(76.471)	(9.441)
Alınan faizler		14.767.759	11.164.471
Ödenen faizler		(4.629.366)	(3.173.285)
Alınan komisyonlar		593.485	489.186
Ödenen komisyonlar		(15.823)	(14.925)
Faaliyetlerden sağlanan nakit, net		68.287.684	15.159.877
Yatırım faaliyetlerine ilişkin nakit akımları			
Maddi ve maddi olmayan varlık alımları	11-12	(58.821)	(35.858)
Alınan temettü	24	11.141	6.562
Yatırım faaliyetlerinde (kullanılan) nakit, net		(47.680)	(29.296)
Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akımları			
Kullanılan/(ödenen) banka kredileri, net		19.747.866	63.074
Ödenen temettüleri		(6.420.923)	(9.312.165)
Finansman faaliyetlerinden sağlanan/ (kullanılan) nakit, net		13.326.943	(9.249.091)
Döviz kurlarındaki değişimin nakit ve nakit benzerleri üzerindeki etkisi		7.314.584	3.662.947
Nakit ve nakit benzerlerindeki değişim		88.881.531	9.542.450
Dönem başı nakit ve nakit benzerleri	30	133.119.392	123.576.943
Dönem sonu nakit ve nakit benzerleri	30	222.000.923	133.119.392

Sayfa 6-50 arasındaki notlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçasıdır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 1 - GENEL BİLGİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş. ("Banka") 1931 yılında Türkiye'de kurulmuştur. Banka Türkiye'de banknot ihracı imtiyazına münhasıran sahip ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'nda yer alan ("TCMB Kanunu") yazılı görev ve yetkileri haiz olmak üzere "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası" ünvanı altında anonim şirket olarak kurulmuştur. Banka'nın İdare Merkezi Ankara'da olup, Anafartalar Mahallesi İstiklal Cad. 10 Ulus, 06050 Altındağ Ankara, Türkiye adresinde bulunmaktadır. Türkiye genelinde 21 şubesi olup, yurt dışı şubesi bulunmamaktadır. Banka'nın 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla personel sayısı 3.730'dur. (31 Aralık 2016: 4.564).

Banka'nın temel amacı fiyat istikrarını sağlamaktır. Banka, fiyat istikrarını sağlamak için kullanacağı para politikası araçlarını ve uygulayacağı para politikasını doğrudan kendisi belirler.

Banka'nın temel görevleri;

- a) Açık piyasa işlemleri yapmak,
- b) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ("T.C. Hükümeti") ile birlikte Türk Lirası'nın ("TL") iç ve dış değerini korumak için gerekli önlemler almak ve yabancı paralar ile altın karşısında muadeletini tespit etmeye yönelik kur rejimini belirlemek, TL'nin yabancı paralar karşısında değerinin belirlenmesi için döviz ve efektiflerin vadesiz ve vadeli alım ve satımı ile dövizlerin TL ile değişimi ve diğer türev işlemlerini yapmak,
- c) Bankaların ve Banka'ca uygun görülecek diğer mali kurumların yükümlülüklerini esas alarak zorunlu karşılıklar ile ilgili usul ve esasları belirlemek,
- d) Reeskont ve avans işlemleri yapmak,
- e) Ülke altın ve döviz rezervlerini yönetmek,
- f) TL'nin hacim ve dolaşımını düzenlemek, ödeme ve menkul kıymet transferi ve mutabakat sistemleri kurmak, kurulmuş ve kurulacak sistemlerin kesintisiz işlemlerini ve denetimini sağlayacak düzenlemeleri yapmak, ödemeler için elektronik ortam da dahil olmak üzere kullanılacak yöntemleri ve araçları belirlemek,
- g) Finansal sistemde istikrarı sağlayıcı ve para ve döviz piyasaları ile ilgili düzenleyici tedbirleri almak,
- h) Mali piyasaları izlemek,
- i) Bankalardaki mevduatın vade ve türleri ile özel finans kurumlarındaki katılma hesaplarının vadelerini belirlemektir.

NOT 2 – SUNUM ESASLARI

(a) Türk Lirası Mali Tablolar

Bu finansal tablolar, Uluslararası Muhasebe Standartları ("UMS") ve Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu ("UMSK") tarafından yayımlanan yorumları da kapsayan Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na ("UFRS") uygun olarak hazırlanmıştır. Banka, muhasebe defterlerini ve yasal finansal tablolarını Türk Ticaret Kanunu, vergi mevzuatı ve TCMB Kanunu'na uygun olarak hazırlamaktadır. Bu finansal tablolar yasal kayıtlara, UMSK tarafından yayımlanan UFRS'ye uyumlu hale getirmek için gerekli düzeltmeler yansıtılarak düzenlenmiştir.

Finansal tablolar, Türkiye Cumhuriyeti'nin para birimi olan TL cinsinden ifade edilmiştir.

Bu finansal tablolar 1 Mart 2018 tarihinde Banka Meclisi'nde onaylanmış olup, 2018 yılı Nisan ayı içerisinde gerçekleştirilecek olan Banka Genel Kurulu'nun görüşüne sunulacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 – SUNUM ESASLARI (Devamı)

(b) Yeni ve Revize Edilmiş Uluslararası Finansal Raporlama Standartları

UFRS'ye uygun olarak hazırlanan finansal tablolar, önemli muhasebe tahminlerinin kullanılmasının yanı sıra Banka'nın muhasebe politikalarının uygulanmasında yönetimin değerlendirmelerini de içermektedir. Önemli ölçüde değerlendirme ve karmaşıklık içeren alanlar ile tahmin ve varsayımların finansal tablolara önemlilik arz ettiği alanlar Not 5'te açıklanmıştır.

Aşağıdaki yeni ve güncellenmiş standartlar ve yorumlar cari yılda Banka tarafından uygulanmış ve bu finansal tablolarda raporlanan tutarlara ve yapılan açıklamalara etkisi olmuştur. Bu finansal tablolarda uygulanmış, fakat raporlanan tutarlar üzerinde etkisi olmayan diğer standart ve yorumların detayları da ayrıca bu bölümün ilerleyen kısımlarında açıklanmıştır.

Banka'nın sunum ve dipnotlarını etkileyen yeni ve revize edilmiş standartlar

a) 2017 yılından itibaren geçerli olan değişiklikler ve yorumlar

UMS 12 (Değişiklikler)	<i>Gerçekleşmemiş Zararlar için Ertelenmiş Vergi Varlığı Muhasebeleştirilmesi¹</i>
UMS 7 (Değişiklikler) 2014-2016 Dönemine İlişkin Yıllık İyileştirmeler	<i>Açıklama Hükümleri¹</i> <i>UFRS 12¹</i>

¹ 1 Ocak 2017 tarihinden sonra başlayan hesap dönemlerinden itibaren geçerlidir.

UMS 12 (Değişiklikler) *Gerçekleşmemiş Zararlar için Ertelenmiş Vergi Varlığı Muhasebeleştirilmesi*

Değişiklik gerçeğe uygun değeri ile ölçülen borçlanma araçlarına ilişkin ertelenmiş vergi muhasebeleştirilmesi konusunda açıklık getirmektedir.

UMS 12'deki değişikliklerin Banka'nın finansal tabloları üzerinde herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

UMS 7 (Değişiklikler) *Açıklama Hükümleri*

Bu değişiklik; finansal tablo kullanıcılarının finansman faaliyetlerinden kaynaklanan yükümlülüklerdeki değişimleri inceleyebileceği açıklamalar sunması gerektiği konusuna açıklık getirmektedir.

2014-2016 Dönemine İlişkin Yıllık İyileştirmeler

UFRS 12: Söz konusu iyileştirme, işletmenin UFRS 5, Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar ve Durdurulan Faaliyetler uyarınca satış amaçlı olarak sınıflandırılan bağlı ortaklık, iştirak veya iş ortaklıklarındaki payları için özet finansal bilgileri açıklaması gerekmediğine açıklık getirmektedir.

Banka'nın UFRS 5 kapsamında Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar ve Durdurulan Faaliyetler uyarınca satış amaçlı olarak sınıflandırılan bağlı ortaklık, iştirak veya iş ortaklıklarındaki payları bulunmadığından dolayı, bu değişikliklerin uygulanmasının Banka'nın finansal tabloları üzerinde herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 – SUNUM ESASLARI (Devamı)

(b) Yeni ve Revize Edilmiş Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (devamı)

b) Henüz yürürlüğe girmemiş standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar

Banka henüz yürürlüğe girmemiş aşağıdaki standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen aşağıdaki değişiklik ve yorumları henüz uygulamamıştır:

UFRS 9	<i>Finansal Araçlar¹</i>
UFRS 10 ve UMS 28 (Değişiklikler)	<i>Yatırımcı ile İştirak veya İş Ortaklığı Arasındaki Varlık Satışları veya Aynı Sermaye Katkıları</i>
UFRS 2 (Değişiklikler)	<i>Hisse Bazlı Ödeme İşlemlerinin Sınıflandırılması ve Ölçülmesi¹</i>
UFRS Yorum 22	<i>Yabancı Para İşlemleri ve Avans Bedeli¹</i>
UMS 40 (Değişiklikler)	<i>Yatırım Amaçlı Gayrimenkulün Transferi¹</i>
2014-2016 Dönemine İlişkin Yıllık İyileştirmeler	<i>UFRS 1¹, UMS 28¹</i>
UMS 28 (Değişiklikler)	<i>İştirak ve İş Ortaklıklarındaki Uzun Vadeli Paylar²</i>

¹ 1 Ocak 2018 tarihinden sonra başlayan hesap dönemlerinden itibaren geçerlidir.

² 1 Ocak 2019 tarihinden sonra başlayan hesap dönemlerinden itibaren geçerlidir.

UFRS 9 Finansal Araçlar

UFRS 9 finansal varlıkların/yükümlülüklerin sınıflandırılması ölçümü, kayıtlardan çıkarılması ve genel korunma muhasebesiyle ilgili yeni hükümler getirmektedir.

UFRS 9'un temel hükümleri:

- UFRS 9 kapsamında olan tüm finansal varlıkların, ilk muhasebeleştirme sonrasında, itfa edilmiş maliyetli veya gerçeğe uygun değeri üzerinden muhasebeleştirilmesi gerekmektedir. Özellikle, sözleşmeye dayalı nakit akışlarını tahsil etmeyi amaçlayan bir işletme modeli içinde tutulan borçlanma araçları ile, yalnızca anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerini içeren sözleşmeye bağlı nakit akışlarına sahip borçlanma araçları, sonraki muhasebeleştirmede genellikle itfa edilmiş maliyetinden ölçülür. Hem sözleşmeye dayalı nakit akışlarını tahsil etmek, hem de finansal varlığı satmak amacıyla elde tutan bir işletme modeli içinde tutulan borçlanma araçları ile belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açan borçlanma araçlarının genel olarak gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülür. Diğer tüm borçlanma araçları ve özkaynak araçları, sonraki hesap dönemlerinin sonunda gerçeğe uygun değerleriyle ölçülür. Ayrıca, UFRS 9 uyarınca işletmeler, ticari amaçla elde tutulmayan özkaynak aracına yapılan yatırımın gerçeğe uygun değerinde meydana gelen değişimlerin diğer kapsamlı gelirden sunulması konusunda geri dönüşümlü bir tercihte bulunabilirler. Bu tür yatırımlardan sağlanan temettüler, açıkça yatırımın maliyetinin bir kısmının geri kazanılması niteliğinde olmadıkça, kâr veya zarar olarak finansal tablolara alınır.
- Gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılan olarak tanımlanan bir finansal yükümlülüğün ölçümü ilgili olarak UFRS 9 uyarınca, finansal yükümlülüğe ilişkin kredi riskinde meydana gelen değişikliklerin, kâr veya zararda muhasebe uyumsuzluğu yaratmıyor ya da kâr veya zarardaki muhasebe uyumsuzluğunu artırmıyor ise, diğer kapsamlı gelirden sunulması gerekir. Bir finansal yükümlülüğün kredi riskine atfedilebilen gerçeğe uygun değerindeki değişimler sonraki dönemlerde kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmaz. UMS 39 uyarınca, gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülüğün gerçeğe uygun değerindeki değişikliğin tamamı kâr veya zararda gösterilir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 – SUNUM ESASLARI (Devamı)

(b) Yeni ve Revize Edilmiş Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (devamı)

b) Henüz yürürlüğe girmemiş standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar (devamı)

UFRS 9 *Finansal Araçlar (devamı)*

- Finansal varlıkların değer düşüklüğüne ilişkin olarak UFRS 9, UMS 39 uyarınca uygulanan gerçekleşen kredi zararı modelinin aksine, beklenen kredi zararı modelini gerektirmektedir. Beklenen kredi zararı modeli, bir işletmenin beklenen kredi zararlarını ve beklenen kredi zararlarında meydana gelen değişiklikleri, ilk muhasebeleştirmeden itibaren kredi riskinde oluşan değişiklikleri yansıtacak şekilde, her raporlama tarihinde muhasebeleştirmesini gerektirmektedir. Diğer bir ifadeyle, yeni düzenlemeye göre, kredi zararlarının muhasebeleştirilmesinden önce bir kredi zararının gerçekleşmiş olması gerekmemektedir.

Yeni genel korunma muhasebesi hükümleri, UMS 39'da hâlihazırda mevcut olan üç çeşit korunma muhasebe mekanizmasını muhafaza etmektedir. UFRS 9 kapsamında, korunma muhasebesine uygun olabilecek işlem türlerine çok daha fazla esneklik getirilmiştir, özellikle korunma araçları olarak geçen olan araç türleri ve finansal olmayan kalemlerin korunma muhasebesine uygun risk bileşenlerinin türleri genişletilmiştir. Buna ek olarak, etkinlik testi gözden geçirilmiş ve "ekonomik ilişki" ilkesi ile değiştirilmiştir. Ayrıca, korunmanın etkinliğinin geriye dönük olarak değerlendirilmesi artık gerekmemektedir. Ek olarak, işlemlerin risk yönetim faaliyetlerine yönelik dipnot yükümlülükleri artırılmıştır.

Banka yönetimi, Banka'nın 31 Aralık 2017 tarihindeki finansal varlık ve yükümlülüklerine dair, söz konusu tarihteki durumlar ve şartlar göz önünde bulundurarak gerçekleştirdikleri analiz neticesinde, UFRS 9'un Banka'nın finansal tablolarına etkisini aşağıda gibi değerlendirmişlerdir:

Sınıflandırma ve Ölçüm

UFRS 9 standardına göre finansal varlıkların sınıflandırılması ve ölçümü, finansal varlığın yönetildiği iş modeline ve sadece anapara ve anapara bakiyesine ilişkin faiz ödemelerini içeren sözleşmeye dayalı nakit akışlarına bağlı olup olmadığına göre belirlenecektir.

İlk defa finansal tablolara alınması sırasında, her bir finansal varlık, gerçeğe uygun değeri kar veya zarara yansıtılarak, itfa edilmiş maliyeti üzerinden ya da gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen finansal varlık olarak sınıflandırılabilir. Finansal yükümlülüklerin sınıflandırılması ve ölçümü için ise TMS 39'daki mevcut hükümlerin uygulanması büyük ölçüde değişmemektedir.

Diğer tüm finansal varlık ve yükümlülükler, UMS 39 kapsamında mevcut durumda kabul edildiği şekliyle ölçülmeye devam edilecektir.

Değer Düşüklüğü

İtfa edilmiş maliyetinden ölçülen verilen krediler ve avanslar UFRS 9'da belirtilen değer düşüklüğü karşılıkları hükümlerine tabi olacaktır.

Banka, verilen krediler ve avansları için UFRS 9'un zorunlu tuttuğu veya izin verdiği şekilde, ömür boyu beklenen kredi zararlarını kolaylaştırılmış bir yaklaşımla muhasebeleştirmeyi düşünmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 – SUNUM ESASLARI (Devamı)

(b) Yeni ve Revize Edilmiş Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (devamı)

b) Henüz yürürlüğe girmemiş standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar (devamı)

UFRS 10 ve UMS 28 (Değişiklikler) Yatırımcı ile İştirak veya İş Ortaklığı Arasındaki Varlık Satışları veya Aynı Sermaye Katkıları

Bu değişiklik ile bir yatırımcı ile iştirak veya iş ortaklığı arasındaki varlık satışları veya aynı sermaye katkılarından kaynaklanan kazanç veya kayıpların tamamının yatırımcı tarafından muhasebeleştirilmesi gerektiği açıklığa kavuşturulmuştur.

UFRS 2 (Değişiklikler) Hisse Bazlı Ödeme İşlemlerinin Sınıflandırılması ve Ölçülmesi

Bu değişiklik hak ediş koşulu içeren nakde dayalı hisse bazlı ödeme işlemlerinin muhasebeleştirilmesi, net ödeme özelliğine sahip hisse bazlı ödeme işlemlerinin sınıflandırılması ve hisse bazlı bir ödeme işleminin sınıfını, nakit olarak ödenen hisse bazlı ödemeden özkaynağa dayalı hisse bazlı ödemeye çeviren bir değişikliğin muhasebeleştirilmesi konularında standarda açıklıklar getirmektedir.

UFRS Yorum 22 Yabancı Para İşlemleri ve Avans Bedeli

Söz konusu yorum aşağıda sıralanan yabancı para cinsinden işlemlerin olduğu durumlara yöneliktir:

- Yabancı para cinsinden fiyatlanan veya yabancı para cinsine bağlı olan bir bedel varsa;
- Şirket bu bedele ilişkin avans ödemesini veya ertelenmiş gelir yükümlülüğünü, bağlı olduğu varlıktan, giderden veya gelirden önce kayıtlarına aldıysa ve
- Avans ödemesi veya ertelenmiş gelir yükümlülüğü parasal kıymet değilse

Yorum Komitesi aşağıdaki sonuca varmıştır:

- İşlem döviz kurunun belirlenmesi açısından, işlemin gerçekleştiği tarih, parasal kıymet olmayan avans ödemesinin veya ertelenmiş gelir yükümlülüğünün ilk kayıtlara alındığı tarihtir.
- Eğer birden fazla ödeme veya avans alımı varsa, işlem tarihi her alım veya ödeme için ayrı ayrı belirlenir.

UMS 40 (Değişiklikler) Yatırım Amaçlı Gayrimenkulün Transferi

UMS 40'a yapılan değişiklikler:

- Bu değişiklik ile 57'inci paragraf "Bir gayrimenkulün yatırım amaçlı gayrimenkul sınıfına transferi veya bu sınıftan transferi sadece ve sadece kullanımında değişiklik olduğuna ilişkin bir kanıt olduğu zaman yapılır. Kullanımdaki değişiklik, söz konusu varlık yatırım amaçlı gayrimenkul olma tanımını sağladığı veya artık sağlamadığı zaman gerçekleşir. Yönetimin, söz konusu varlığı kullanılış niyetinin değişmiş olması, tek başına kullanım amacının değiştiğine ilişkin kanıt teşkil etmez." anlamını içerecek şekilde değiştirilmiştir.
- Paragraf 57(a)-(d) arasında belirtilen kanıtların detaylı listesi örnekleri içeren liste olarak değiştirilmiştir.

2014-2016 Dönemine İlişkin Yıllık İyileştirmeler

- **UFRS 1:** Söz konusu iyileştirme planlanan kullanımına ulaşılması sebebiyle E3-E7 paragraflarındaki kısa vadeli istisnaları kaldırmaktadır.
- **UMS 28:** Söz konusu iyileştirme; bir girişim sermayesi kuruluşunun veya özellikli başka bir kuruluşun sahip olduğu iştirak veya iş ortaklığı yatırımının gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan varlık olarak ölçülmesi seçeneğinin ilk kayıtlara alındıktan sonra her bir iştirak ya da iş ortaklığı yatırımının ayrı ayrı ele alınmasının mümkün olduğuna açıklık getirmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL.") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 – SUNUM ESASLARI (Devamı)

(b) Yeni ve Revize Edilmiş Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (devamı)

b) Henüz yürürlüğe girmemiş standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar (devamı)

UMS 28 (Değişiklikler) *İştirak ve İş Ortaklıklarındaki Uzun Vadeli Paylar*

Bu değişiklik bir işletmenin, UFRS 9'u iştirakin veya iş ortaklığının net yatırımının bir parçasını oluşturan ancak özkaynak metodunun uygulanmadığı bir iştirakteki veya iş ortaklığındaki uzun vadeli paylara uyguladığını açıklar.

Söz konusu standart, değişiklik ve iyileştirmelerin yukarıda açıklanan UFRS 9'un etkileri dışında, Banka'nın finansal durumu ve performansı üzerindeki muhtemel etkileri değerlendirilmektedir.

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ

(a) Kur değişiminin etkileri

Banka'nın finansal tabloları faaliyette bulunduğu temel ekonomik çevrede geçerli olan para birimi (TL cinsinden) ile sunulmuştur.

Banka'nın finansal tablolarının hazırlanması sırasında, yabancı para cinsinden (TL dışındaki para birimleri) gerçekleşen işlemler, işlem tarihindeki kurlar esas alınmak suretiyle kaydedilmektedir. Bilançoda yer alan döviz endeksli parasal varlık ve yükümlülükler bilanço tarihinde geçerli olan kurlar kullanılarak Türk Lirası'na çevrilmiştir. Gerçeğe uygun değeri ile izlenmekte olan parasal olmayan kalemlerden yabancı para cinsinden kaydedilmiş olanlar, gerçeğe uygun değer belirlendiği tarihteki kurlar esas alınmak suretiyle TL'ye çevrilmiştir. Tarihi maliyet cinsinden ölçülen yabancı para birimindeki parasal olmayan kalemler yeniden çevrilmeye tabi tutulmazlar.

Döviz kurları

Döviz cinsinden varlıklar ve yükümlülükler, raporlama amacıyla aşağıda belirtilen döviz kurları kullanılarak TL'ye çevrilmiştir.

	<u>31 Aralık 2017</u>	<u>31 Aralık 2016</u>
ABD Doları	3,7719	3,5192
Avro ("EURO")	4,5155	3,7099
İsviçre Frangı ("CHF")	3,8548	3,4454
İngiliz Sterlini ("GBP")	5,0803	4,3189
Japon Yeni ("JPY")	0,0334	0,0300
Özel Çekim Hakları ("SDR") (*)	5,3738	4,7343

(*) SDR para birimleri sepeti cinsinden ifade edilmekte olup, değeri dört ana para biriminin (EURO, JPY, GBP, ABD Doları) kur değerlerinin ağırlıklandırılmış toplamı ile belirlenmektedir. Finansal tablolarda, SDR yabancı para birimi olarak ifade edilmiştir.

(b) Faiz gelir ve gideri

Etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak hesaplanan faiz gelirleri ve giderleri tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilmektedir.

Bir finansal varlık veya benzer finansal varlıklar grubu için değer düşüklüğü karşılığı ayrılması durumunda, faiz gelirini hesaplamak için gelecekteki nakit akımlarını iskonto etmekte kullanılan faiz oranı kullanılmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(c) Ücret ve komisyon gelirleri

Ücret ve komisyon gelir ve giderleri ile diğer kredi kurum ve kuruluşlarına ödenen kredi ücret ve komisyon giderleri; ücret ve komisyonun niteliğine göre ilişkili işlemin vadesine yayılarak veya tahsil edildiği veya ödendiği dönemde gelir veya gider yazılarak muhasebeleştirilmektedir.

(d) Kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergiler

Gelir vergisi gideri, cari vergi ve ertelenmiş vergi giderinin toplamından oluşur.

Cari vergi

Cari yıl vergi yükümlülüğü, dönem kârının vergiye tabi olan kısmı üzerinden hesaplanır. Vergiye tabi kâr, diğer yıllarda vergilendirilebilir ya da vergiden indirilebilir kalemler ile vergilendirilmesi ya da vergiden indirilmesi mümkün olmayan kalemleri hariç tutması nedeniyle, gelir tablosunda yer verilen kârdan farklılık gösterir. Banka'nın cari vergi yükümlülüğü bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış ya da önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranı kullanılarak hesaplanmıştır.

Ertelenmiş vergi

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin finansal tablolarda gösterilen tutarları ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yöntemine göre vergi etkilerinin yasallaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir. Ertelenmiş vergi yükümlülükleri vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanır. indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kâr elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır. Bahse konu varlık ve yükümlülükler, ticari ya da mali kâr /zararı etkilemeyen işleme ilişkin geçici fark, şerefiye veya diğer varlık ve yükümlülüklerin ilk defa finansal tablolara alınmasından (işletme birleşmeleri dışında) kaynaklanıyorsa muhasebeleştirilmez.

Ertelenmiş vergi yükümlülükleri, Banka'nın geçici farklılıkların ortadan kalkmasını kontrol edebildiği ve yakın gelecekte bu farkın ortadan kalkma olasılığının düşük olduğu durumlar haricinde, vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanır. Vergilendirilebilir geçici farklardan kaynaklanan ertelenmiş vergi varlıkları, yakın gelecekte vergiye tabi yeterli kâr elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması ve gelecekte ilgili farkların ortadan kalkmasının muhtemel olması şartlarıyla hesaplanmaktadır.

Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, her bilanço tarihi itibarıyla gözden geçirilir. Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, bir kısmının veya tamamının sağlayacağı faydanın elde edilmesine imkan verecek düzeyde mali kâr elde etmenin muhtemel olmadığı ölçüde azaltılır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri varlıkların gerçekleşeceği veya yükümlülüklerin yerine getirileceği dönemde geçerli olması beklenen ve bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış veya önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranları (vergi düzenlemeleri) üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin hesaplanması sırasında, Banka'nın bilanço tarihi itibarıyla varlıklarının defter değerini geri kazanması ya da yükümlülüklerini yerine getirmesi için tahmin ettiği yöntemlerin vergi sonuçları dikkate alınır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri, cari vergi varlıklarıyla cari vergi yükümlülüklerini mahsup etme ile ilgili yasal bir hakkın olması veya söz konusu varlık ve yükümlülüklerin aynı vergi mercii tarafından toplanan gelir vergisiyle ilişkilendirilmesi ya da Banka'nın cari vergi varlık ve yükümlülüklerini netleştirmek suretiyle ödeme niyetinin olması durumunda mahsup edilir.

Dönem cari ve ertelenmiş vergisi

Doğrudan özkaynakta alacak ya da borç olarak muhasebeleştirilen kalemler (ki bu durumda ilgili kalemlere ilişkin ertelenmiş vergi de doğrudan özkaynakta muhasebeleştirilir) ile ilişkilendirilen ya da işletme birleşmelerinin ilk kayda alımından kaynaklananlar haricindeki cari vergi ile döneme ait ertelenmiş vergi, gelir tablosunda gider ya da gelir olarak muhasebeleştirilir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(e) Altın rezervleri

Külçe altın

Külçe altın, Banka'da, yurt dışı bankalarda ve Borsa İstanbul'da (BİST) tutulan uluslararası standartta olan ve uluslararası standartta olmayan altın külçelerinden oluşmaktadır. Altın, Banka tarafından yabancı para rezervlerinin bir parçası olarak tutulmakta ve toplam yabancı para varlıklarının %22,00'sini (31 Aralık 2016: %12,00) oluşturmaktadır. Banka'nın altın rezervlerini, yabancı para rezerv yönetiminin bir parçası olarak muhafaza etmesi nedeniyle, mevcut altın rezervlerinden satış niyeti bulunmamaktadır. Külçe altın, ons cinsinden ölçülerek kayda alınmaktadır.

Altın, işlem maliyetleri hariç olmak üzere alım tarihindeki geçerli fiyatlar üzerinden kayda alınmakta ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde gerçeğe uygun değer ile değerlendirilmektedir. Gerçeğe uygun değer, bilgili ve istekli taraflar arasında her türlü muvazaadan ayrı olarak, bir varlığın el değiştirebileceği tutar olup Londra Altın Borsası'nda ABD Doları cinsinden belirlenen sabit değer cari TL/ABD Doları kuru ile çevrilmesiyle hesaplanmaktadır.

Gerçeğe uygun değerdeki değişiklikler sonucu külçe altının değerlemesinden doğan kâr ve zararlar diğer kapsamlı gelir olarak muhasebeleştirilir.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla külçe altının kuru 4.890 (31 Aralık 2016: 4.079 TL/ons)'dur.

Sikke altın

Geçerli bir para olarak kullanılmayan sikke altın, sanatsal ve koleksiyon değerine sahiptir ve içerisinde bulunan metal değerinden daha yüksek fiyatlardan alınıp satılmaktadır. Ancak Banka'nın sikke altının önemli bir kısmını satması durumunda değerinin bu düzeyde gerçekleşmesi beklenmemektedir. Dolayısıyla, sikke altınlar içerdikleri altının piyasa değeri ile değerlendirilmekte ve bilançodaki külçe altınların içerisine dâhil edilmektedir. Sikke altınların değerlendirilmesinden doğan kâr ve zararlar külçe altında olduğu gibi diğer kapsamlı gelir olarak muhasebeleştirilir.

(f) Finansal varlıklar

Finansal varlıklar "gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar", "vadesine kadar elde tutulacak yatırımlar", "satılmaya hazır finansal varlıklar" ve "kredi ve alacaklar" olarak sınıflandırılır. Sınıflandırma, finansal varlığın elde edilme amacına ve özelliğine bağlı olarak, ilk kayda alma sırasında belirlenmektedir.

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar

Bu kategorinin iki alt kategorisi bulunmaktadır: Alım-satım amaçlı finansal varlıklar ve gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan olarak sınıflanan finansal varlıklar. Banka'nın gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıkları alım-satım amaçlı finansal varlıklardan oluşmaktadır. Bir finansal varlık kısa vadede satılma amacıyla edinilmiş ise alım-satım amaçlı finansal varlık olarak sınıflandırılmaktadır. Alım-satım amaçlı finansal varlıklar bilançoya ilk olarak işlem maliyetleri de dahil olmak üzere maliyet değerleri ile yansıtılmaktadır. Alım-satım amaçlı finansal varlıklar, kayda alınmalarını müteakiben rayiç değerleri ile değerlemeye tabi tutulmakta ve oluşan kazanç ve kayıplar, kâr/zarar hesaplarına intikal ettirilmektedir. Alım-satım amaçlı finansal varlıkların elde etme maliyeti ile rayiç değerlerine göre değerlendirilmiş değerleri arasındaki farklar, bilançodaki alım-satım amaçlı finansal varlıklar hesabına yansıtılmaktadır.

Alım-satım amaçlı finansal varlıkların elde tutulması esnasında kazanılan faizler, faiz gelirleri içerisinde gösterilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(f) Finansal varlıklar (devamı)

Vadeye kadar elde tutulacak yatırımlar

Vadeye kadar elde tutulacak yatırımlar, vadesine kadar saklamak amacıyla elde tutulan, fonlama kabiliyeti dahil olmak üzere vade sonuna kadar elde tutulabilmesi için gerekli koşulların sağlanmış olduğu, sabit veya belirlenebilir ödemeleri ile sabit vadesi bulunan ve krediler ve alacaklar dışında kalan finansal varlıklardır. Vadeye kadar elde tutulacak yatırımların ilk kaydı maliyet değerleri ile kayıtlara yansıtılmaktadır. Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar, etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyeti ile değerlemeye tabi tutulmakta ve varsa değer azalışı için karşılık ayrılmaktadır. Banka'nın vadeye kadar elde tutulacak yatırımları bulunmamaktadır.

Krediler ve alacaklar

Sabit ve belirlenebilir ödemeleri olan, piyasada işlem görmeyen ticari ve diğer alacaklar ve krediler bu kategoride sınıflandırılır. Krediler ve alacaklar etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyeti üzerinden değer düşüklüğü düşülerek gösterilir.

Satılmaya hazır finansal varlıklar

Satılmaya hazır finansal varlıklar, krediler ve alacaklar ile vadeye kadar elde tutulacak yatırımlar ve gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar dışında kalan finansal varlıkları ifade etmektedir. Banka'nın aktif bir piyasada işlem görmeyen ve borsaya kote olmayan özkaynak araçlarına yaptığı yatırımlar satılmaya hazır finansal varlık olarak sınıflandırılmıştır. Satılmaya hazır finansal varlıklar ilk olarak gerçeğe uygun değerlerini yansıtan işlem fiyatları üzerinden kaydedilmektedir.

Kayda alınmalarını takip eden dönemlerde satılmaya hazır finansal varlıkların gerçeğe uygun değeri, piyasa fiyatları veya diğer değerlendirme yöntemleri kullanılarak belirlenmektedir. Satılmaya hazır finansal varlıkların gerçeğe uygun değer değişiklikleri sebebiyle oluşan gerçekleşmemiş kazanç ve kayıplar, öz sermayede "diğer yedekler" hesabında takip edilmekte ancak söz konusu varlıkların değerinde kalıcı bir değer düşüklüğü mevcut ise söz konusu değer düşüklüğü gelir tablosuna yansıtılmaktadır. Sermaye paylarının gelir tablosunda muhasebeleşen değer düşüklüğü tutarları izleyen dönemlerde varlığın geri kazanılabilir tutarında müteakip artışın bulunması durumunda gelir tablosundan geri çevrilmez. Gerçeğe uygun değeri güvenilir bir şekilde ölçülemeyen hisse senetleri, finansal varlığın maliyetinden şayet mevcut ise değer düşüklüğü karşılığının çıkarılması suretiyle muhasebeleştirilmektedir. Satılmaya hazır finansal varlıklar finansal tablolardan çıkarıldıklarında, öz sermayede takip edilen ilgili gerçeğe uygun değer düzeltmeleri gelir tablosuna transfer edilir.

Kur değişimlerinden kaynaklanan kur farkı kâr ya da zararları, borçlanma senetleri için gelir tablosunda gösterilmekte, sermaye payları için ise gerçeğe uygun değer hareketleri içerisine dahil edilmektedir.

Etkin faiz yöntemi

Etkin faiz yöntemi, finansal varlığın itfa edilmiş maliyet ile değerlendirilmesi ve ilgili faiz gelirinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömürlü boyunca veya uygun olması durumunda daha kısa bir zaman dilimi süresince tahsil edilecek tahmini nakit toplamının, ilgili finansal varlığın tam olarak net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar dışında sınıflandırılan finansal varlıklar ile ilgili gelirler etkin faiz yöntemi kullanılmak suretiyle hesaplanmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(f) Finansal varlıklar (devamı)

Finansal varlıklarda değer düşüklüğü

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar dışındaki finansal varlık veya finansal varlık grupları, her bilanço tarihinde değer düşüklüğüne uğradıklarına ilişkin göstergelerin bulunup bulunmadığına dair değerlendirmeye tabi tutulur. Finansal varlığın ilk muhasebeleştirilmesinden sonra bir veya birden fazla olayın meydana gelmesi ve söz konusu olayın ilgili finansal varlık veya varlık grubunun güvenilir bir biçimde tahmin edilebilen gelecekteki nakit akımları üzerindeki olumsuz etkisi sonucunda ilgili finansal varlığın değer düşüklüğüne uğradığına ilişkin tarafsız bir göstergenin bulunması durumunda değer düşüklüğü zararı oluşur. İtfa edilmiş değerinden gösterilen finansal varlıklar için değer düşüklüğü tutarı gelecekte beklenen tahmini nakit akımlarının finansal varlığın etkin faiz oranı üzerinden iskonto edilerek hesaplanan bugünkü değeri ile defter değeri arasındaki farktır.

Bir karşılık hesabının kullanılması yoluyla defter değerinin azaltıldığı ticari alacaklar haricinde, bütün finansal varlıklarda, değer düşüklüğü doğrudan ilgili finansal varlığın kayıtlı değerinden düşülür. Ticari alacağın tahsil edilememesi durumunda söz konusu tutar karşılık hesabından düşülerek silinir. Karşılık hesabındaki değişimler gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

Satılmaya hazır özkaynak araçları haricinde, değer düşüklüğü zararı sonraki dönemde azalır ve azalış değer düşüklüğü zararının muhasebeleştirilmesi sonrasında meydana gelen bir olayla ilişkilendirilebiliyorsa, önceden muhasebeleştirilen değer düşüklüğü zararı, değer düşüklüğünün iptal edileceği tarihte yatırımın değer düşüklüğü hiçbir zaman muhasebeleştirilmemiş olması durumunda ulaşacağı itfa edilmiş maliyet tutarını aşmayacak şekilde gelir tablosunda iptal edilir.

Satılmaya hazır özkaynak araçlarının gerçeğe uygun değerinde değer düşüklüğü sonrasında meydana gelen artış, doğrudan özkaynaklarda muhasebeleştirilir.

(g) Verilen krediler ve kredi değer düşüklüğü karşılığı

Banka tarafından verilen krediler, borçluya para sağlama yoluyla yaratılan finansal varlıklardır. Söz konusu krediler ilk olarak elde etme maliyetinden kredi risk karşılığının düşülmesi suretiyle kayda alınmaktadır. Verilen bütün kredi ve avanslar, nakdin borçluya transferi ile kayıtlara yansıtılmaktadır.

Ödenmesi gereken tutarların tahsil edilemeyecek olduğunu gösteren bir objektif delilin söz konusu olması halinde kredi değer düşüklüğüne ilişkin bir alacak risk karşılığı oluşturulur. Söz konusu bu karşılığın tutarı, kredinin kayıtlı değeri ile tahsili mümkün tutar arasındaki farktır. Tahsili mümkün tutar, teminatlardan ve güvencelerden tahsil edilebilecek tutarlar da dahil olmak üzere tüm nakit akışlarının, kredinin oluştuğu zamanki orijinal etkin faiz oranı esas alınarak iskonto edilen cari değeridir.

Dönem içinde ayrılan karşılıklar ilgili dönemin gelir tablosuna kaydedilmektedir. Yasal işlemlerin tamamlandığı ve alacakların tahsil edilemeyecek olduğunun belirlendiği tarihte, alacaklar, ilgili risk karşılığı ile netleştirmek suretiyle mali tablolardan çıkarılır. Önceki dönemlerde karşılık ayrılmış olan verilen kredi ve avansların tahsil edilmesi durumunda söz konusu tutar dönem içinde ayrılan kredi risk karşılığında indirilmek suretiyle muhasebeleştirilir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(b) Finansal yükümlülükler

Banka'nın finansal yükümlülükleri ve özkaynak araçları, sözleşmeye bağlı düzenlemelere, finansal bir yükümlülüğün ve özkaynağa dayalı bir aracın tanımlanma esasına göre sınıflandırılır. Banka'nın tüm borçları düşüldükten sonra kalan varlıklarındaki hakkı temsil eden sözleşme özkaynağa dayalı finansal araçtır. Belirli finansal yükümlülükler ve özkaynağa dayalı finansal araçlar için uygulanan muhasebe politikaları aşağıda belirtilmiştir.

Finansal yükümlülükler gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler veya diğer finansal yükümlülükler olarak sınıflandırılır.

Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal yükümlülükler

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler, gerçeğe uygun değeriyle kayda alınır ve her raporlama döneminde, bilanço tarihindeki gerçeğe uygun değeriyle yeniden değerlendirilir. Gerçeğe uygun değerlerindeki değişim, gelir tablosunda muhasebeleştirilir. Gelir tablosunda muhasebeleştirilen net kazanç ya da kayıplar, söz konusu finansal yükümlülük için ödenen faiz tutarını da kapsar. Banka'nın gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal yükümlülüğü bulunmamaktadır.

Diğer finansal yükümlülükler

Diğer finansal yükümlülükler, finansal borçlar dahil, başlangıçta işlem maliyetlerinden arındırılmış gerçeğe uygun değerleriyle muhasebeleştirilir.

Diğer finansal yükümlülükler sonraki dönemlerde etkin faiz oranı üzerinden hesaplanan faiz gideri ile birlikte etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilir.

Etkin faiz yöntemi, finansal yükümlülüğün itfa edilmiş maliyetlerinin hesaplanması ve ilgili faiz giderinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması halinde daha kısa bir zaman dilimi süresince gelecekte yapılacak tahmini nakit ödemelerini tam olarak ilgili finansal yükümlülüğün net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

(i) Geri alım ve geri satım anlaşmaları

Geri alım vaadi ile satılan menkul kıymetler gerçeğe uygun değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar olarak sınıflandırılır ve "bankalara borçlar" altında gösterilmektedir. Geri satım vaadi ile alınan menkul kıymetler bankalardan alacaklar hesabına kaydedilir. Satış ve geri alım fiyatı arasındaki fark faiz olarak kabul edilir ve etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak anlaşmanın süresi boyunca tahakkuk ettirilir.

Karşı taraflara ödünç verilen menkul kıymetler mali tablolarda gösterilmektedir. Ödünç alınan ve geri satım vaadi ile alım işlemleri için teminat olarak alınan menkul kıymetler, üçüncü taraflara satılmadığı sürece mali tablolara kaydedilmez. Üçüncü taraflara satılması durumunda sermaye piyasası işlemleri kârı veya zararı olarak kayda alınır. Söz konusu işlemler ile ilgili geri dönüş tutarları gerçeğe uygun değer üzerinden yükümlülük olarak kaydedilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(j) Banknot üretimi

Kağıt para basma yetkisi Banka'ya aittir. Banka'nın banknot matbaasında üretilen yarı mamul banknot stokları Diğer Varlıklar hesabı altında maliyet tutarı üzerinden izlenmektedirler. Banknotlar ile ilgili harcamalar aktifleştirilmekte ve banknotların Banka'nın yedek deposuna transfer edildiği dönemde giderleştirilmektedir. Mamul ve yarı mamul maliyetleri; direkt maliyetler ile amortisman gideri, personel gideri, banknot taşıma gideri ve diğer üretim giderleri gibi genel giderleri içermektedir. Kullanılan hammaddenin birim maliyeti hareketli ağırlıklı ortalama metodu ile belirlenmektedir.

Banknotlar, ticari bankalardan tahsilat işlemi ile geri döndüğü takdirde tedavüldeki banknotlar hesabından düşülmektedir. Söz konusu banknotlar, fiziki durumlarına göre imha edilmekte ya da Banka'nın yedek deposuna alınmaktadır.

(k) Maddi duran varlıklar

Arsa ve binalar çoğunlukla Banka şubelerinden oluşmaktadır.

Maddi duran varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutar üzerinden gösterilirler.

İnşa edilme aşamasındaki varlıklar, maliyet değerlerinden varsa değer düşüklüğü kaybı düşülerek gösterilirler. Maliyete inşa sırasında ödenen yasal harçlar da dahil edilir. Bu tür varlıklar, diğer sabit varlıklar için kullanılan amortisman yönteminde olduğu gibi, kullanıma hazır olduklarında amortismanına tabi tutulurlar.

Arsalar ve yapılmakta olan yatırımlar dışında, maddi duran varlıkların maliyet tutarları, beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak amortismanına tabi tutulur. Beklenen faydalı ömür, kalıntı değer ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkileri için her yıl gözden geçirilir ve tahminlerde bir değişiklik varsa ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

Maddi duran varlıkların elden çıkarılması ya da bir maddi duran varlığın hizmetten alınması sonucu oluşan kazanç veya kayıp satış hasılatı ile varlığın defter değeri arasındaki fark olarak belirlenir ve gelir tablosuna dahil edilir.

Maddi duran varlıkların yaklaşık faydalı ömürleri aşağıda belirtilmiştir:

Binalar	25-50 yıl
Demirbaşlar ve taşıtlar	2-50 yıl

(l) Maddi olmayan varlıklar

Satın alınan maddi olmayan varlıklar

Satın alınan maddi olmayan varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş itfa payları ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutarıyla gösterilirler. Bu varlıklar beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak itfa edilir. Beklenen faydalı ömür ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkilerini tespit etmek amacıyla her yıl gözden geçirilir ve tahminlerdeki değişiklikler ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

Ticari markalar ve lisanslar

Satın alınan ticari markalar ve lisanslar, tarihi maliyetleriyle gösterilir. Ticari markalar ve lisansların sınırlı faydalı ömürleri bulunmaktadır ve maliyet değerlerinden birikmiş amortismanlar düşüldükten sonraki tutarıyla gösterilirler. Satın alınan ticari markalar ve lisanslar, beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yönetimi kullanılarak itfa edilir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(I) Maddi olmayan varlıklar (devamı)

Bilgisayar yazılımı

Satın alınan bilgisayar yazılımları, satın alımı sırasında ve satın almadan kullanıma hazır olana kadar geçen sürede oluşan maliyetler üzerinden aktifleştirilir. Söz konusu maliyetler, faydalı ömürlerine göre (3-15 yıl) itfa edilir.

Bilgisayar yazılımlarını geliştirmek ve sürdürmekle ilişkili maliyetler, oluştukları dönemde gelir tablosuna kaydedilmektedir. Kontrolü Banka'nın elinde olan, saptanabilir ve kendine özgü yazılım ürünleri ile direkt ilişkilendirilebilen ve bir yıldan fazla süre ile maliyetinin üzerinde ekonomik fayda sağlayacak harcamalar maddi olmayan varlık olarak değerlendirilir. Maliyetler, yazılımı geliştiren çalışanların maliyetlerini ve genel üretim giderlerinin bir kısmını da içermektedir. Maddi olmayan varlık olarak değerlendirilen bilgisayar yazılım geliştirme maliyetleri, faydalı ömürleri üzerinden itfa edilir.

(m) Tedavüldeki banknotlar

Tedavüldeki banknotlar - Türk Lirası

Banka tarafından ihraç edilen banknotlar, söz konusu banknotları elinde tutan kişi ve kuruluşlar adına Banka karşısında bir alacak ifade etmektedir. Tedavüldeki banknotlar ile ilgili yükümlülük finansal tablolara banknotların üzerindeki nominal değerleriyle kaydedilmektedir.

Tedavülden Kaldırılan Banknotlar - Türk Lirası ve Yeni Türk Lirası

5 Mayıs 2007 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile 1 Ocak 2005 tarihinde tedavüle çıkarılan Yeni Türk Lirası ve Yeni Kuruş'ta yer alan "Yeni" ibarelerinin 1 Ocak 2009 tarihinde kaldırılmasına karar verilmiş ve Türk Lirası banknotlar aynı tarih itibarıyla tedavüle çıkarılmıştır. Buna göre, Türk Lirası banknotlar ile birlikte 1 Ocak 2009 ve 31 Aralık 2009 tarihleri arasında yasal olarak tedavülde bulunan Yeni Türk Lirası banknotların tedavül mecburiyeti süresi 31 Aralık 2009 günü sona ermiştir. Birlikte tedavül süresinin sona ermesiyle birlikte, 1 Ocak 2010 tarihinden itibaren, Yeni Türk Lirası banknotlar 31 Aralık 2019 tarihi mesai bitimine kadar 10 yıl boyunca, Banka ve T.C. Ziraat Bankası A.Ş. şubelerince kabul edilecek ve değiştirilebilecektir.

Banka'ya değiştirilmek üzere önemli tutarda tedavülden kaldırılan banknot girişi beklenmemektedir. Banka söz konusu yükümlülükleri yasal olarak sona erdiği güne kadar finansal tablolarından çıkaramayacaktır.

Banka Türk Lirası ve Yeni Türk Lirası banknotlar ile ilgili olan yükümlülüğünü finansal tablolarda "Tedavüldeki Banknotlar" hesabı altında göstermektedir.

31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla tedavülden kaldırılmış ve zamanaşımına uğramış, ancak halen dolaşımda bulunan banknotlardan kaynaklanan 4.893 bin TL diğer yedekler altında muhasebeleştirilmiştir.

31 Aralık 2015 tarihi itibarıyla tedavülden kaldırılmış ve zamanaşımına uğramış, ancak halen dolaşımda bulunan banknotlardan kaynaklanan 147.146 bin TL, 2016 yılında diğer yedekler altında muhasebeleştirilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(n) Karşılıklar

Geçmiş olaylardan kaynaklanan mevcut bir yükümlülüğün bulunması, yükümlülüğün yerine getirilmesinin muhtemel olması ve söz konusu yükümlülük tutarının güvenilir bir şekilde tahmin edilebilir olması durumunda finansal tablolarda karşılık ayrılır.

Karşılık olarak ayrılan tutar, yükümlülüğe ilişkin risk ve belirsizlikler göz önünde bulundurularak, bilanço tarihi itibarıyla yükümlülüğün yerine getirilmesi için yapılacak harcamanın en güvenilir şekilde tahmin edilmesi yoluyla hesaplanır.

Karşılığın, mevcut yükümlülüğün karşılanması için gerekli tahmini nakit akımlarını kullanarak ölçülmesi durumunda söz konusu karşılığın defter değeri, ilgili nakit akımlarının bugünkü değerine eşittir.

Karşılığın ödenmesi için gerekli olan ekonomik faydanın bir kısmı ya da tamamının üçüncü taraflarca karşılanmasının beklendiği durumlarda, tahsil edilecek tutar, ilgili tutarın tahsil edilmesinin hemen hemen kesin olması ve güvenilir bir şekilde ölçülmesi halinde varlık olarak muhasebeleştirilir.

(o) Kıdem tazminatı yükümlülüğü

Türkiye’de mevcut kanunlar ve toplu iş sözleşmeleri hükümlerine göre kıdem tazminatı, emeklilik veya işten çıkarılma durumunda ödenmektedir. Güncellenmiş olan UMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar Standardı ("UMS 19") uyarınca söz konusu türdeki ödemeler tanımlanmış emeklilik fayda planları olarak nitelendirilir.

Bilançoda muhasebeleştirilen kıdem tazminatı yükümlülüğü, tüm çalışanların emeklilikleri dolayısıyla ileride doğması beklenen yükümlülük tutarlarının net bugünkü değerine göre hesaplanmış ve finansal tablolara yansıtılmıştır. Hesaplanan tüm aktüeryal kazançlar ve kayıplar kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak diğer kapsamlı gelir / (gider) olarak muhasebeleştirilmektedir.

(p) İlişkili taraflar

Bu finansal tabloların amacı doğrultusunda Banka’nın hissedarları ile birlikte kamu işletmeleri ilişkili taraflar olarak kabul edilip dipnotlarda gösterilmiştir.

(r) Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzeri kalemleri, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riski taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır.

(s) Kârın dağıtılması

TCMB Kanunu’nun 60. maddesine istinaden Banka’nın yıllık yasal safi kârı, aşağıdaki şekilde dağıtılır.

- i) %20’si ihtiyat akçesine,
- ii) Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden, %6 oranında ilk kâr hissesi olarak hissedarlara,
- iii) Yukarıdaki yüzdeler tutarının düşülmesinden sonra kalan miktarın en çok %5’i, iki aylık maaş tutarını geçmemek üzere Banka mensuplarına ve %10’u fevkalade ihtiyat akçesine,
- iv) Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden Genel Kurul kararıyla en çok %6 nispetinde ikinci kâr hissesi olarak hissedarlara verilmektedir.

Bu dağıtımdan sonra kalan bakiye T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı’na ("Hazine Müsteşarlığı") transfer edilmektedir.

Banka’nın muhasebe defterlerini ve yasal finansal tablolarını Türk Ticaret Kanunu, vergi mevzuatı ve TCMB Kanunu’na uygun olarak hazırlaması sebebiyle TCMB Kanunu’na uygun olarak Banka’nın kâr dağıtımına baz olan kârı Banka’nın 213 sayılı Vergi Kanunu hükümlerine uygun olarak tutulmakta olan defter kayıtlarında yer alan net dönem kârıdır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ (Devamı)

(t) Saklama işlemleri

Banka, bireyler ve finansal kurumların nam ve hesabına varlıkları elinde bulundurarak yediemin işlevi görmektedir. Söz konusu finansal varlıkların Banka'nın varlıkları olmamaları sebebiyle söz konusu varlıklardan doğan gelirler finansal tabloların dışında tutulmaktadır. 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla Banka'nın saklamasında bulunan finansal varlıklar aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Emanete alınan kıymetler	437.128.452	469.693.554
Toplam	437.128.452	469.693.554

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ

(a) Finansal araçların kullanım stratejisi

Banka'nın faaliyetleri, doğası gereği finansal araçların kullanımını gerektirmektedir. Banka, diğer bankalardan ve kamu kuruluşlarından mevduat; Türkiye'de faaliyet gösteren banka ve finans kurumlarından zorunlu karşılık ve yurt dışında yerleşik vatandaşlardan döviz mevduatı (İşçi Dövizleri Hesapları) kabul etmektedir. Banka ayrıca, enflasyon hedefini gerçekleştirmek ve fiyat istikrarını sağlamak amacıyla sahip olduğu temel para politikası aracı olan kısa vadeli faiz oranlarını etkilemek amacıyla, açık piyasa işlemleri aracılığıyla kısa vadeli fon/menkul kıymet kabul etmekte ya da plase etmektedir.

Banka nezdindeki döviz tevdiat hesaplarına yatırılan döviz mevduatları ile Banka'nın düzenli ihaleler ve doğrudan alımlar suretiyle elde ettiği dövizler Banka'nın döviz rezervlerinin kaynağını oluşturmaktadır. Banka, kendi döviz yükümlülükleri yanında T.C. Hükümeti mali ajanı sıfatıyla dış borç servisini gerçekleştirmek, dışsal şoklara karşı gerekli döviz likiditesini bulundurmak, para ve kur politikası uygulamalarını desteklemek, piyasalara güven vermek gibi amaçlarla döviz rezervi bulundurmaktadır. Banka, döviz rezervlerini TCMB Kanununda belirtildiği şekilde sırasıyla güvenli yatırım, likidite ve getiri önceliklerini dikkate alarak muhafazakâr bir yaklaşımla uluslararası piyasalarda yatırıma tabi tutmaktadır.

Bu çerçevede, Banka'nın maruz kaldığı finansal risklerin tamamına yakını, para ve kur politikalarının uygulanması, döviz rezervlerinin yönetilmesi, bankacılık kesimine ve T.C. Hükümeti'ne belirli bankacılık hizmetlerinin sunulması gibi yasal görevlerin yerine getirilmesi sürecinde ortaya çıkmaktadır. Banka, sözü edilen işlemler nedeniyle kredi, piyasa ve likidite risklerine maruz kalmaktadır. Banka'nın para otoritesi olarak para ve kur politikalarının uygulanması sürecinde karşılaştığı finansal riskler seçilen politika hedeflerinin bir sonucudur. Diğer taraftan, döviz rezervlerinin yönetimi sırasında ortaya çıkan finansal riskler bir yatırım tercihinin sonucu olarak ortaya çıkmakta, buna karşın Banka söz konusu riskleri muhafazakâr bir şekilde yöneterek en aza indirmeye çalışmaktadır. Döviz rezervleri, Banka Meclisi tarafından onaylanan Döviz Rezerv Yönetimi Yönetmeliği'nde ("Yönetmelik") belirlenmiş olan yatırım kriterleri ve bu çerçevede her yıl sonunda, takip eden yılda uygulanmak üzere Döviz Risk Yönetimi ve Yatırım Komitesi tarafından belirlenen ve Yönetim Komitesi'nin onayı ile uygulamaya konulan Model Portföy'de belirtilen hedefler ve limitler çerçevesinde yönetilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(b) Kredi riski

Banka, gerçekleştirdiği finansal işlemlerde karşı tarafın işleminden doğan yükümlülüklerini kısmen veya tamamen yerine getirememesi olasılığı olarak tanımlanan kredi riskine maruz kalmaktadır. Kredi riski temel olarak, para politikası uygulamaları çerçevesinde bankalara kısa süreli likidite sağlamak için gerçekleştirilen açık piyasa işlemlerinden, ödeme sistemlerinin aksamadan işlemlerini sağlamak üzere Gün İçi Limit uygulaması çerçevesinde bankalara verilen fonlardan ve döviz rezerv yönetimi sırasında yapılan yatırımlardan kaynaklanmaktadır. Para politikasının uygulanması ve gün içi limit işlemleri sırasında ortaya çıkan kredi riski kaçınılmaz bir risk olmakla birlikte, işlem miktarının tamamının, belirli bir marj tutarını da içerecek şekilde çok yüksek kredi değerliliğine sahip ve ikincil piyasası bulunan kıymetlerle (döviz depoları, devlet iç borçlanma senetleri ve gelişmiş ülkelerin hazinelerince ihraç edilen menkul kıymetler gibi) teminatlandırılması, mevcut risklerin düzenli izlenip gerektiğinde ilave teminat istenilmesi suretiyle söz konusu riskler yönetilmektedir.

Döviz rezerv yönetimi sırasında maruz kalınan kredi riskinin yönetimi ise, işlem yapılan kuruluşların temerrüt olasılığı ve temerrüt durumunda oluşacak finansal kaybın en aza indirilmesi ilkesi üzerine kurulmuştur. Bu çerçevede Banka, döviz rezerv yönetimi sırasında maruz kaldığı kredi riskini en aza indirmek için üç aşamalı bir risk yönetimi süreci uygulamaktadır. İlk aşamada Banka, yatırımlarını uluslararası kredi derecelendirme kuruluşlarının verdiği kredi notlarını temel alarak Yönetmelik ile belirlenmiş olan minimum kredi notu kısıtına uyan, yüksek kredi kalitesine sahip, önde gelen uluslararası finansal kuruluşlar ve borçlanıcılar ile sınırlandırmaktadır. Buna göre Banka, vadesi bir yılı geçmemek üzere en az A2 veya dengi kredi notuna sahip banka riski alabilmekte; en az A1 veya dengi kredi notuna sahip ülkelerce ihraç ya da garanti edilen menkul kıymetlere yatırım yapabilmektedir. Ayrıca, Banka, kredi notu kısıtı aranmaksızın Uluslararası Ödemeler Bankası, Uluslararası Para Fonu ve Uluslararası İslami Likidite Yönetimi Kuruluşu tarafından ihraç ya da garanti edilen menkul kıymetlere de yatırım yapabilmektedir. İkinci aşamada ise, takas riski de dahil olmak üzere finansal kuruluşlar ile yapılan işlemlerden kaynaklanan tüm kredi risklerini kontrol etmek amacıyla belirlenen işlem limitlerinin toplamı, yönetilebilir rezervin belirli bir oranı ile sınırlandırılmaktadır. Her yıl Model Portföy kapsamında belirlenen söz konusu toplam kredi riski limiti ile devlet riski dışında kalan kredi riskinin Banka açısından kabul edilebilir düzeyin üzerine çıkmasının önlenmesi amaçlanmaktadır. Üçüncü aşamada ise, Yönetmelik ile belirlenmiş olan minimum kredi notu sınırlamasına uyan kuruluşlar arasından, temel ve finansal analiz yöntemlerini de kullanarak işlem yapılabilecek kuruluşlar belirlenmekte ve her bir kuruluşa sermaye büyüklüğü ve kredi değerliliğini de dikkate alan bir yöntemle bir kredi riski limiti tanınmaktadır. Kuruluşlarla yapılan tüm işlemlerde işlem türüne göre hesaplanan kredi riskine maruz tutarlar anlık olarak kuruluşların limitlerine yansıtılmakta, limitlerin kullanımı düzenli olarak izlenmekte ve raporlanmaktadır.

Sonuç olarak, rezervlerin çok büyük bir bölümünün ülke hazineleri tarafından ihraç ya da doğrudan garanti edilen kıymetler ile uluslararası kuruluşlar tarafından ihraç edilen kıymetlere yatırılması nedeniyle rezerv yönetimi sırasında alınan kredi riski çok düşük düzeylerde kalmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(b) Kredi riski (devamı)

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla varlıkların maksimum kredi riskine maruz tutarı varlık sınıflarına göre (Kredi notlarına göre yapılan sınıflandırma Moody's tarafından açıklanan kredi notları baz alınarak yapılmıştır) aşağıdaki tabloda sunulmaktadır:

	31 Aralık 2017		31 Aralık 2016	
	TL	Oran (%)	TL	Oran (%)
Bankalardan alacaklar	211.536.187	45	126.796.152	27
- Vadesiz mevduatlar	32.520.576	7	6.847.399	1
Merkez Bankaları	26.339.771	6	1.920.970	<1
Uluslararası Kuruluşlar	5.211.165	1	4.594.742	1
Yurt dışı Ticari Bankalar	969.640	<1	331.687	<1
- Vadeli mevduatlar	41.462.440	9	24.392.907	5
Merkez Bankaları	9.365.109	2	7.497.232	2
Uluslararası Kuruluşlar	11.917.866	3	11.523.497	2
Yurt dışı Ticari Bankalar	712.447	<1	5.372.178	1
Aaa	-	<1	819.974	<1
Aa1	-	<1	3.357.316	1
Aa2	-	<1	1.142.138	<1
Aa3	712.447	<1	52.750	<1
Yurt içi Ticari Bankalar	19.467.018	4	-	-
- Geri satım vaadi ile alım işlemlerinden alacaklar	34.295.896	7	71.355.625	15
Yurt içi Ticari Bankalar	34.295.896	7	71.355.625	15
- Bankalararası para piyasası işlemlerinden alacaklar	103.257.275	22	24.200.221	5
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	266.373.523	57	300.360.047	64
Yabancı Ülke Hazinelei	243.462.710	52	279.611.924	60
Aaa	212.537.648	46	227.733.179	49
Aa1	2.138.663	<1	8.210.804	2
Aa2	11.368.915	2	22.908.563	5
Aa3	17.036.157	4	20.759.378	4
A1	381.327	<1	-	-
A3	-	-	-	-
Uluslararası Kuruluşlar	8.379.268	2	6.859.015	1
Hazine Müsteşarlığı	14.531.545	3	13.889.108	3
Verilen kredi ve avanslar	47.696.901	10	37.605.769	8
Satılmaya hazır finansal varlıklar	1.064.813	<1	917.956	<1
Uluslararası Kuruluşlar	1.064.644	<1	917.828	<1
Yurt dışı Finansal Kuruluşlar	169	<1	128	<1
Toplam	526.671.424		465.679.924	

Yukarıdaki tabloda Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilen devlet tahvilleri bulunmakta olup, Banka Hazine Müsteşarlığı'ndan olan söz konusu alacaklarını kredi riski açısından riskli olarak değerlendirmemekte ve kredi riskine maruz tutarın hesaplamasında söz konusu finansal varlıkları dikkate almamaktadır. Ayrıca, Banka'nın yurt içi ticari bankalardan olan para politikası işlemlerinden alacakları daha önce de açıklandığı üzere tamamen teminat altında olduğundan, Banka kredi riskine maruz tutar hesaplamasına söz konusu mevduatları da dahil etmemektedir. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Banka'nın yurt içi ticari bankalardan geri satım vaadi ile alım işlemleri çerçevesinde toplam 34.295.896 bin TL (31 Aralık 2016: 71.355.625 bin TL) tutarında alacağı bulunmaktadır. Banka'nın 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla yurt içindeki ticari bankalardan geri satım vaadi ile alım işlemleri çerçevesinde bulunan alacaklarına ilişkin bankalardan almış olduğu menkul kıymet teminatlarının gerçeğe uygun değeri 34.403.522 bin TL'dir (31 Aralık 2016: 72.870.843 bin TL).

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(b) Kredi riski (devamı)

Ayrıca Banka'nın döviz depo piyasası işlemleri çerçevesinde yurt içi ticari bankalarda bulunan mevduatına ilişkin bankalardan almış olduğu teminat tutarı dahil olmak üzere tüm döviz ve efektif piyasası işlemleri için bankalardan almış olduğu toplam 4.496.364 bin TL tutarında teminatı bulunmaktadır (31 Aralık 2016: 987.882 bin TL). 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla, menkul kıymet teminatlarının tamamı Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilen tahvillerdir.

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla kredi riskine maruz tutarın sektörlere göre sınıflandırması aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2017							
	Yabancı Ülke Hazinelere	Yabancı Ülke Merkez Bankaları	Uluslararası Finansal Kuruluşlar	Yurt içi Finansal Kuruluşlar	Yurt dışı Finansal Kuruluşlar	Hazine Müsteşarlığı	Toplam
Bankalardan alacaklar	-	29.109.100	5.217.370	157.020.190	20.189.527	-	211.536.187
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	243.462.710	-	8.379.268	-	-	14.531.545	266.373.523
Verilen kredi ve avanslar	-	16.404	-	47.680.497	-	-	47.696.901
Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	-	1.064.644	-	169	-	1.064.813
Toplam	243.462.710	29.125.504	14.661.282	204.700.687	20.189.696	14.531.545	526.671.424
31 Aralık 2016							
	Yabancı Ülke Hazinelere	Yabancı Ülke Merkez Bankaları	Uluslararası Finansal Kuruluşlar	Yurt içi Finansal Kuruluşlar	Yurt dışı Finansal Kuruluşlar	Hazine Müsteşarlığı	Toplam
Bankalardan alacaklar	-	9.418.201	16.118.239	95.555.846	5.703.866	-	126.796.152
Gerçeğe uygun değer farkı kâr /zarara yansıtılan finansal varlıklar	279.611.924	-	6.859.015	-	-	13.889.108	300.360.047
Verilen kredi ve avanslar	-	15.304	-	37.590.465	-	-	37.605.769
Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	-	917.828	-	128	-	917.956
Toplam	279.611.924	9.433.506	23.895.082	133.146.311	5.703.994	13.889.108	465.679.924

Yukarıdaki tabloda gösterildiği gibi Banka'nın kredi riski, 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla, yabancı ülke hazineleri ve merkez bankaları, uluslararası ve yurt içi finansal kuruluşlar ve Hazine Müsteşarlığı'nda yoğunlaşmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(b) Kredi riski (devamı)

Varlıklar, yükümlülükler ve taahhütlerin 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla coğrafi dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017					
	Türkiye	Diğer Avrupa Ülkeleri	Kanada ve ABD	Güney Doğu Asya	Diğer Ülkeler	Toplam
Nakit değerler	10.642.850	-	-	-	-	10.642.850
Bankalardan alacaklar	157.020.190	43.113.884	5.235.963	6.153.327	12.823	211.536.187
Gerçeğe uygun değer farkı kâr /zarara yansıtılan finansal varlıklar	14.531.546	55.675.528	195.785.122	381.327	-	266.373.523
Verilen kredi ve avanslar	47.680.497	-	-	-	16.404	47.696.901
Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	1.027.094	-	37.719	-	1.064.813
Altın rezervleri	27.308.540	61.969.261	-	-	-	89.277.801
Maddi duran varlıklar	694.898	-	-	-	-	694.898
Maddi olmayan varlıklar	8.890	-	-	-	-	8.890
Diğer varlıklar	982.593	449	866	3.591	3.183	990.682
Toplam varlıklar	258.870.004	161.786.216	201.021.951	6.575.964	32.410	628.286.545
Tedavüldeki banknotlar	131.457.662	-	-	-	-	131.457.662
Bankalara borçlar	321.074.278	-	-	2.429.962	-	323.504.240
Diğer mevduatlar	52.043.541	2.602.349	2.995	216	754	54.649.855
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	77.651	-	-	77.651
Diğer alınan banka kredileri	19.808.748	-	-	-	-	19.808.748
Diğer yükümlülükler	212.034	237.090	542.447	815	2.000	994.386
Vergi yükümlülüğü	791.534	-	-	-	-	791.534
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	12.263.874	-	-	-	-	12.263.874
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	143.395	-	-	-	-	143.395
Öz sermaye	84.595.200	-	-	-	-	84.595.200
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	622.390.266	2.839.439	623.093	2.430.993	2.754	628.286.545
Net bilanço pozisyonu	(363.520.262)	158.946.777	200.398.858	4.144.971	29.656	-
Bilanço dışı yükümlülükler	141.645.821					141.645.821

	31 Aralık 2016					
	Türkiye	Diğer Avrupa Ülkeleri	Kanada ve ABD	Güney Doğu Asya	Diğer Ülkeler	Toplam
Nakit değerler	6.391.396	-	-	-	-	6.391.396
Bankalardan alacaklar	95.555.846	20.875.772	7.368.167	2.933.394	62.973	126.796.152
Gerçeğe uygun değer farkı kâr /zarara yansıtılan finansal varlıklar	13.889.108	80.010.854	206.460.085	-	-	300.360.047
Verilen kredi ve avanslar	37.590.465	-	-	-	15.304	37.605.769
Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	882.764	-	35.192	-	917.956
Altın rezervleri	9.203.838	36.899.903	3.762.507	-	-	49.866.248
Maddi duran varlıklar	681.885	-	-	-	-	681.885
Maddi olmayan varlıklar	3.761	-	-	-	-	3.761
Diğer varlıklar	235.397	2.698	794	2.148	-	241.037
Toplam varlıklar	163.551.696	138.671.991	217.591.553	2.970.734	78.277	522.864.251
Tedavüldeki banknotlar	122.959.913	-	-	-	-	122.959.913
Bankalara borçlar	284.528.656	-	-	560.943	-	285.089.599
Diğer mevduatlar	27.422.033	2.582.082	3.429	252	1.300	30.009.096
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	53.354	-	-	53.354
Diğer alınan banka kredileri	50.320	-	-	-	-	50.320
Diğer yükümlülükler	111.260	333.085	1.619.203	624	1.475	2.065.647
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	10.673.874	-	-	-	-	10.673.874
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	194.805	-	-	-	-	194.805
Öz sermaye	71.767.643	-	-	-	-	71.767.643
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	517.708.504	2.915.167	1.675.986	561.819	2.775	522.864.251
Net bilanço pozisyonu	(354.156.807)	135.756.820	215.915.567	2.408.915	75.502	-
Bilanço dışı yükümlülükler	34.205.039					34.205.039

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(b) Kredi riski (devamı)

Banka şüpheli alacakları için Banka Meclisi tarafından onaylanmak şartı ile özel karşılık ayırmakta ve karşılık tutarının belirlenmesinde kredi ile ilgili teminatlar ve üçüncü kişilerin garantileri dikkate alınmaktadır. Şüpheli alacak karşılığının belirlenmesinde kredinin kayıtlı değeri ile gelecekteki nakit akımlarının, garanti ve teminatlardan tahsil edilmesi beklenen nakit akımları dahil, kredinin orijinal etkin faiz oranı ile hesaplanmış bugünkü değeri arasındaki fark kullanılmaktadır.

Banka'nın alacaklarını yeniden yapılandırma politikası kredi ödemelerinin daha uzun bir süreye yayılması, ödeme dönemlerinin değiştirilmesi, kredi sözleşmesindeki şartların yeniden gözden geçirilerek kredi şartlarının değiştirilmesi veya ödemelerin ertelenmesi faaliyetlerini içermekte olup Banka ile karşı taraf arasında yapılan yeniden yapılandırma anlaşması Banka Meclisi tarafından onaylanmaktadır.

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla, Banka'nın kredi ve müşterilere verilen avanslar hesabı içerisinde yer alan karşılık ayrılmamış ancak gecikmesi bulunan kredi bakiyesi ve dolayısıyla söz konusu kredilere ait teminat veya garanti bulunmamaktadır.

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla, Banka'nın elden çıkarılmak amacıyla tutulan varlığı bulunmamaktadır.

(c) Piyasa riski

Piyasa riski, finansal piyasalardaki fiyatların dalgalanması sonucunda zarara uğrama olasılığını ifade etmekte olup, Banka açısından piyasa riskinin en önemli kaynakları, TL ve rezerv para birimlerine ait faiz oranları, döviz kurları ve altın fiyatlarıdır. Banka, ülkedeki para otoritesi olması itibarıyla, büyük ölçüde açık piyasa işlemleri için kullandığı DİBS portföyünden kaynaklanan TL faiz oranı riskini aktif olarak yönetmemektedir. Bu çerçevede Banka'nın maruz kaldığı TL faiz oranı riski dışında, maruz kaldığı piyasa riskinin asıl olarak bilançosunda yer alan döviz varlık ve yükümlülüklerinden kaynaklandığını söylemek mümkündür.

Banka, maruz kaldığı piyasa riskini yönetmek için, politika hedeflerini ve rezerv bulundurma gerekçelerini dikkate alarak "Varlık/Yükümlülük Uyumu" yaklaşımını benimsemiştir. Ancak, benzer yaklaşımları kullanan ticari bankalardan farklı olarak bu yaklaşım çerçevesinde dikkate alınan yükümlülükler Banka bilançosunda yer alan döviz yükümlülükleri yanında Hazine Müsteşarlığı adına gerçekleştirilecek dış borç ödemeleri gibi bilançoda yer almayan tahmini nakit akımlarını da içermektedir. Bu yaklaşım çerçevesinde, her yıl Banka'nın risk toleransını yansıtmak üzere Model Portföy ("MP") belirlenmekte, MP'nin temel değişkenleri olan döviz kompozisyonu ve vade yapısına ilişkin hedefler ve bu hedeflerden sapma limitleri ile piyasa riskinin en aza indirilmesine çalışılmaktadır.

(d) Kur riski

Banka, kur politikasını uygulamak ve diğer politika hedeflerini gerçekleştirmek amacıyla döviz pozisyonu taşıdığından kur riskine maruz kalmaktadır. Kur riski, TL ile bilançoda yer alan yabancı para birimleri arasındaki kurların dalgalanmasından kaynaklanmakta olup, yabancı para birimlerindeki net bilanço pozisyonlarının büyüklüğü ile doğrudan ilişkilidir. Bilançodaki yabancı para net genel pozisyonu ise uygulanan para ve kur politikalarının bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Ancak, para birimleri bazında taşınan net pozisyonların dağılımı da, söz konusu para birimlerinin birbirlerine karşı olan değerlerindeki dalgalanmalar nedeniyle Banka'nın taşıdığı kur riskini etkilemektedir.

Bu çerçevede Banka, MP kapsamında döviz rezervleri için belirlediği döviz kompozisyonu hedefleri ve bu hedeflerden sapma limitleri ile kur riskini kontrol etmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(d) Kur riski (devamı)

Banka'nın 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla yabancı para net genel pozisyonu aşağıdaki tabloda özetlenmiştir. Söz konusu tabloda, Banka'nın para birimi cinsinden sınıflandırılmış, kayıtlı değerleri üzerinden varlıkları, yükümlülükleri ve öz sermayesi yer almaktadır:

	31 Aralık 2017									
	Yabancı Para								TL	TOPLAM
	ABD Doları	EURO	JPY	CHF	GBP	SDR	Diğer	Toplam		
Nakit değerler	5.612.368	4.393.783	262	78.991	459.869	-	36.085	10.581.358	61.492	10.642.850
Bankalardan alacaklar	41.082.700	21.397.197	2.044.364	27.033	28.203	5.196.704	4.206.124	73.982.325	137.553.862	211.536.187
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	206.270.951	35.524.123	-	-	4.575.127	-	5.471.776	251.841.977	14.531.546	266.373.523
Verilen kredi ve avanslar	25.452.170	22.094.378	-	-	137.052	-	13.301	47.696.901	-	47.696.901
Satılmaya hazır finansal varlıklar	1.010.907	168	-	-	-	53.738	-	1.064.813	-	1.064.813
Altın rezervleri	88.778.170	-	-	-	-	-	-	88.778.170	499.631	89.277.801
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	694.898	694.898
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	8.890	8.890
Diğer varlıklar	426	3.590	398	88	173	-	496	5.171	985.511	990.682
Toplam varlıklar	368.207.692	83.413.239	2.045.024	106.112	5.200.424	5.250.442	9.727.782	473.950.715	154.335.830	628.286.545
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	131.457.662	131.457.662
Bankalara borçlar	215.164.473	66.507.825	-	-	18.673	-	-	281.690.971	41.813.269	323.504.240
Diğer mevduatlar	2.857.068	3.791.789	1.960.984	27.403	28.718	5.153.596	11	13.819.569	40.830.286	54.649.855
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	77.651	77.651
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-	19.808.748	19.808.748
Diğer yükümlülükler	548.677	227.539	815	3.037	4.087	-	5.214	789.369	205.017	994.386
Vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	791.534	791.534
Ertelemiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	12.263.874	12.263.874
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	143.395	143.395
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	84.595.200	84.595.200
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	218.570.218	70.527.153	1.961.799	30.440	51.478	5.153.596	5.225	296.299.909	331.986.636	628.286.545
Net bilanço pozisyonu	149.637.474	12.886.086	83.225	75.672	5.148.946	96.846	9.722.557	177.650.806	(177.650.806)	-

	31 Aralık 2016									
	Yabancı Para								TL	TOPLAM
	ABD Doları	EURO	JPY	CHF	GBP	SDR	Diğer	Toplam		
Nakit değerler	2.972.289	3.095.178	633	81.549	64.484	-	45.678	6.259.811	131.585	6.391.396
Bankalardan alacaklar	24.541.015	154.649	737.252	15.328	112.277	4.575.247	1.104.183	31.239.951	95.556.201	126.796.152
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	215.665.498	62.592.460	-	-	3.820.390	-	4.392.591	286.470.939	13.889.108	300.360.047
Verilen kredi ve avanslar	21.410.893	16.160.714	-	-	34.162	-	-	37.605.769	-	37.605.769
Satılmaya hazır finansal varlıklar	870.485	128	-	-	-	47.343	-	917.956	-	917.956
Altın rezervleri	49.449.492	-	-	-	-	-	-	49.449.492	416.756	49.866.248
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	681.885	681.885
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	3.761	3.761
Diğer varlıklar	206	983	357	1	159	-	1.536	3.242	237.795	241.037
Toplam varlıklar	314.909.878	82.004.112	738.242	96.878	4.031.472	4.622.590	5.543.988	411.947.160	110.917.091	522.864.251
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	122.959.913	122.959.913
Bankalara borçlar	177.706.113	63.024.113	-	-	15.630	-	-	240.745.856	44.343.743	285.089.599
Diğer mevduatlar	7.286.664	5.436.028	8.178	32.830	13.843	4.540.301	11	17.317.855	12.691.241	30.009.096
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	53.354	53.354
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-	50.320	50.320
Diğer yükümlülükler	1.595.673	320.494	624	4.122	4.953	-	30.335	1.956.201	109.446	2.065.647
Ertelemiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	10.673.874	10.673.874
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	194.805	194.805
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	71.767.643	71.767.643
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	186.588.450	68.780.635	8.802	36.952	34.426	4.540.301	30.346	260.019.912	262.844.339	522.864.251
Net bilanço pozisyonu	128.321.428	13.223.477	729.440	59.926	3.997.046	82.289	5.513.642	151.927.248	(151.927.248)	-

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(d) Kur riski (devamı)

Kambiyo kâr/zararının döviz kurlarındaki hareketliliğe karşı olan duyarlılığını ölçmek için, TL'nin bütün yabancı paralar karşısında %10 değer kazandığı varsayımı altında yabancı para net pozisyon değerleri yeniden hesaplanmıştır. Böyle bir varsayım dayanan senaryonun Banka'nın 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla mevcut net döviz pozisyonunun toplam piyasa değerinde yol açacağı değer kaybı aşağıdaki tablolarda sunulmaktadır:

Net yabancı para pozisyonunun duyarlılığı:

		31 Aralık 2017									
		Yabancı Para								TL	Toplam
	ABD Doları	EURO	JPY	CHF	GBP	SDR	Diğer	Toplam	TL	Toplam	
Toplam varlıklar	368.207.692	83.413.239	2.045.024	106.112	5.200.424	5.250.442	9.727.782	473.950.715	154.335.830	628.286.545	
Toplam yükümlülükler	218.570.218	70.527.153	1.961.799	30.440	51.478	5.153.596	5.225	296.299.909	331.986.636	628.286.545	
Net bilanço pozisyonu	149.637.474	12.886.086	83.225	75.672	5.148.946	96.846	9.722.557	177.650.806	(177.650.806)	-	
TL'nin %10 değer kazanması senaryosu	(14.963.747)	(1.288.609)	(8.323)	(7.567)	(514.895)	(9.685)	(972.256)	(17.765.081)	17.765.081	-	

		31 Aralık 2016									
		Yabancı Para								TL	Toplam
	ABD Doları	EURO	JPY	CHF	GBP	SDR	Diğer	Toplam	TL	Toplam	
Toplam varlıklar	314.909.878	82.004.112	738.242	96.878	4.031.472	4.622.590	5.543.988	411.947.160	110.917.091	522.864.251	
Toplam yükümlülükler	186.588.450	68.780.635	8.802	36.952	34.426	4.540.301	30.346	260.019.912	262.844.339	522.864.251	
Net bilanço pozisyonu	128.321.428	13.223.477	729.440	59.926	3.997.046	82.289	5.513.642	151.927.248	(151.927.248)	-	
TL'nin %10 değer kazanması senaryosu	(12.832.143)	(1.322.348)	(72.944)	(5.993)	(399.705)	(8.229)	(551.364)	(15.192.725)	15.192.725	-	

(e) Faiz riski

Banka, piyasa faiz oranlarındaki dalgalanmalar nedeniyle zarara uğrama olasılığı olarak ifade edilen faiz oranı riskine maruz kalmaktadır. Faiz oranı riski, varlıkların, yükümlülüklerin ve bilanço dışı kalemlerin vadeleri veya yeniden fiyatlandırılması arasındaki zaman farklarını içeren çeşitli faktörlerden kaynaklanmaktadır. Getiri eğrisinin şeklinde veya eğiminde meydana gelen değişiklikler de faiz oranı riskine yol açmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR**

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL.") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(e) Faiz riski (devamı)

Banka'nın 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla faiz oranı riskine maruz pozisyonu TL ve yabancı para aktif ve pasifler için, aşağıdaki tablolarda özetlenmiştir. Tablolarda, Banka'nın sözleşme yeniden fiyatlandırma tarihlerine göre sınıflandırılmış kayıtlı değerleri üzerinden varlık ve yükümlülükleri yer almaktadır.

	Yabancı Para					TL										
	1 aya Kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Faizsiz	Toplam	YP	1 aya Kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Faizsiz	Toplam	TL
Nakit değerler	-	-	-	-	-	10.581.358	10.581.358	-	-	-	-	-	-	61.492	61.492	10.642.850
Bankalardan alacaklar	41.462.440	-	-	-	-	32.519.885	73.982.325	-	137.553.172	-	-	-	-	690	137.553.862	211.536.187
Geçişe uygun değer farkı kâr/zararı yansıtılan finansal varlıklar	19.704.019	94.023.534	138.114.424	-	-	-	251.841.977	-	4.411.395	5.879.487	4.240.664	-	-	-	14.531.546	266.373.523
Verilen kredi ve avanslar	6.800.498	12.233.369	28.646.630	-	-	16.404	47.696.901	-	-	-	-	-	-	-	-	47.696.901
Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	-	-	-	-	1.064.813	1.064.813	-	-	-	-	-	-	-	-	1.064.813
Alın rezervleri	-	-	-	-	-	88.778.170	88.778.170	-	-	-	-	-	-	499.631	499.631	89.277.801
Maaddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	694.898	694.898	694.898
Maaddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.890	8.890	8.890
Diğer varlıklar	-	-	-	-	-	5.171	5.171	-	-	-	-	-	-	985.511	985.511	990.682
Toplam varlıklar	67.966.957	106.256.903	166.761.054	-	-	132.965.801	473.950.715	-	141.964.567	5.879.487	4.240.664	-	-	2.251.112	154.335.830	628.286.545
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	131.457.662	131.457.662	131.457.662
Bankalara borçlar	-	-	-	-	-	281.690.971	281.690.971	-	-	38.552.297	-	-	-	3.260.972	41.813.269	323.504.240
Diğer mevduatlar	7.631.503	-	-	2.260	-	6.185.806	13.819.569	-	40.159.667	429.953	-	-	-	240.666	40.830.286	54.649.855
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	77.651	77.651	77.651
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-	19.808.748	-	-	-	-	-	19.808.748	19.808.748
Diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	789.369	789.369	-	-	-	-	-	-	205.017	205.017	994.386
Vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	791.534	791.534	791.534
Erelenmiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12.263.874	12.263.874	12.263.874
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	143.395	143.395	143.395
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	84.595.200	84.595.200	84.595.200
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	7.631.503	-	-	2.260	-	288.666.146	296.299.909	-	59.968.415	38.982.250	-	-	-	233.035.971	331.986.636	628.286.545
Bilançotaki faize duyarlı açık	60.335.454	106.256.903	166.761.054	(2.260)	-	(155.700.345)	177.650.806	-	81.996.152	(33.102.763)	4.420.664	-	-	(230.784.859)	(177.650.806)	-

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR**

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL.") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RISK YÖNETİMİ (Devamı)

(e) Faiz riski (devamı)

	31 Aralık 2016													
	Yabancı Para					TL								
	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	YP Toplam	Faizsiz	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Faizsiz	Toplam	TL Toplam
Nakit değerler	24.392.905	-	-	-	-	6.259.811	6.259.811	-	-	-	-	131.585	131.585	6.391.396
Bankalardan alacaklar	-	-	-	-	-	6.847.046	31.239.951	-	-	-	-	352	95.556.201	126.796.152
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	19.425.517	77.470.870	189.574.552	-	-	-	286.470.939	3.749.236	6.121.869	4.018.003	-	-	13.889.108	300.360.047
Verilen kredi ve avanslar	6.073.641	8.962.325	22.554.498	-	-	15.305	37.605.769	-	-	-	-	-	-	37.605.769
Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	-	-	-	-	917.956	917.956	-	-	-	-	-	-	917.956
Altın rezervleri	-	-	-	-	-	49.449.492	49.449.492	-	-	-	-	-	-	49.866.248
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	681.885
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.761
Diğer varlıklar	-	-	-	-	-	3.242	3.242	-	-	-	-	-	-	241.037
Toplam varlıklar	49.892.063	86.433.195	212.129.050	-	-	63.492.852	411.947.160	99.305.085	6.121.869	4.018.003	-	1.472.134	110.917.091	522.864.251
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	122.959.913
Bankalara borçlar	-	-	-	-	-	240.745.856	240.745.856	-	43.275.200	-	-	1.068.543	44.343.743	285.089.599
Diğer mevduatlar	12.076.677	43.530	399.349	9.174	-	4.789.125	17.317.855	12.015.092	444.644	-	-	231.505	12.691.241	30.009.096
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	53.354	53.354	53.354
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	50.320	-	-	-	-	50.320	50.320
Diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	1.956.201	1.956.201	-	-	-	-	109.446	109.446	2.065.647
Ercelenmiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.673.874	10.673.874	10.673.874
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	194.805	194.805	194.805
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	71.767.643
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	12.076.677	43.530	399.349	9.174	-	247.491.182	260.019.912	12.065.412	43.719.844	-	-	207.059.083	262.844.339	522.864.251
Bilançodaki faize duyarlı açık	37.815.386	86.389.665	211.729.702	(9.174)	-	(183.998.330)	151.927.248	87.239.673	(37.597.975)	4.018.003	-	(205.586.949)	(151.927.248)	-

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(e) Faiz riski (devamı)

Banka'nın ülkedeki para otoritesi olması itibarıyla tablolarda yer alan faize duyarlı bilanço pozisyonlarının dikkatli yorumlanması gerekmektedir. Zorunlu karşılıklar, Türkiye'de yürürlükte olan bankacılık mevzuatına göre bankaların yurt içi toplam pasiflerinden, Banka'nın 2005/1 sayılı Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliği'nde belirlenen indirimler sonrası hesaplanan tutarlar ile yurt dışı şubeleri adına Türkiye'den kabul ettikleri mevduat/katılım fonu ve bankalarca temin edilip yurt dışı şubeleri nezdinde izlenen kredi tutarları üzerinden ve yine aynı Tebliği'de belirlenen oranlar kullanılarak hesaplanmakta ve Banka'ya yatırılmaktadır. Diğer taraftan finansman şirketlerince kullanılan kredilerde gözlemlenen artış dikkate alınarak, bankacılık sektörü dışındaki kredi kanalları takibinin finansal istikrar açısından taşıdığı önem nedeniyle 20 Aralık 2013 tarihinden itibaren finansman şirketleri de zorunlu karşılık uygulaması kapsamına alınmıştır. Diğer merkez bankaları ile benzer şekilde, kısa vadeli faiz oranlarını temel para politikası aracı olarak kullanan Banka'nın, TL varlıklarından kaynaklanan faiz oranı riskini aktif olarak yönetmesi Banka'nın para politikası uygulamaları ile çelişebileceğinden tercih edilmemektedir. Ancak, toplam faiz riskinin gösterilmesi amacıyla hazırlanan tablolarda, Banka'nın TL faiz riskini yönetip yönetmediğine bakılmaksızın TL varlık ve yükümlülükleri de içeren bütün varlık ve yükümlülükleri bulunmaktadır.

Banka, yabancı para varlıklarından kaynaklanan faiz oranı riskini ise, MP kapsamında temel rezerv para birimleri için vade hedefleri belirleyerek kontrol etmektedir. Vade hedeflerinin belirlenmesinde, faiz oranı riskinin seviyesi için önemli bir gösterge olan "süre" (duration) değerleri kullanılmaktadır. Banka'nın faiz oranı riskine karşı genel tolerans seviyesini gösteren MP süre hedefleri, bilançoda yer alan yükümlülüklerin ve bilanço dışı tahmini nakit akımlarının vade yapısı baz alınarak belirlenmekte, belirlenen süre hedeflerinden sapmalar ise limitler ile sınırlandırılmaktadır.

Banka'nın döviz varlıklarının faiz oranı riskine duyarlılığını ölçmek için, temel rezerv para birimlerindeki (ABD Doları ve EURO) varlıkların ortalama "düzeltilmiş süre" (modified duration) rakamları kullanılarak ilgili faiz oranlarındaki değişimlerin varlıkların piyasa değerine etkisini tahmin etmek mümkündür.

Bu çerçevede, 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla mevcut döviz varlıklarının ortalama düzeltilmiş süre rakamlarına göre, ilgili faiz oranlarında %1'lik bir artış olması durumunda varlıkların piyasa değerinde ortaya çıkabilecek düşüşler aşağıdaki tabloda sunulmaktadır. %1'lik artış senaryosu, ilgili para birimlerine ait getiri eğrilerinin bütün vadelerde anlık olarak %1 yukarı kayması varsayımına dayanmaktadır.

Döviz varlıklarının piyasa değerinin faiz oranlarına duyarlılığı;

	31 Aralık 2017			31 Aralık 2016		
	ABD Doları	Euro	Toplam	ABD Doları	Euro	Toplam
Varlıkların Piyasa Değeri	206.270.951	35.524.123	241.795.074	215.665.498	62.592.460	278.257.958
Faiz oranlarında %1'lik artış olmasının varlıkların piyasa değerine etkisi	(1.380.454)	(548.662)	(1.929.116)	(1.376.211)	(595.257)	(1.971.468)

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(e) Faiz riski (devamı)

Aşağıdaki tablolar, 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde parasal finansal araçlar için para birimlerine göre ortalama etkin faiz oranlarını özetlemektedir:

	31 Aralık 2017		
	ABD Doları (%)	EURO (%)	TL (%)
Varlıklar			
Bankalardan alacaklar	1,41	(0,30)	12,75(*)
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	1,55	(0,54)	9,7
Verilen kredi ve avanslar	1,06	-	-
Yükümlülükler			
Bankalara borçlar	1,08	-	7,25
Diğer mevduatlar	0,25	0,25	7,55

	31 Aralık 2016		
	ABD Doları (%)	EURO (%)	TL (%)
Varlıklar			
Bankalardan alacaklar	0,70	-	8,31
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar	0,70	(0,73)	9,09
Verilen kredi ve avanslar	1,06	-	-
Yükümlülükler			
Bankalara borçlar	0,49	-	7,25
Diğer mevduatlar	0,25	0,25	7,55

(*)31 Aralık 2017 itibarıyla TCMB fonlamasının ağırlıklı ortalama maliyetidir.

(f) Likidite riski

Likidite riski, vadesi gelen yükümlülükleri karşılayacak nakdi bulmakta zorluk çekmek ya da varlıkları olması gereken değer altında nakde dönüştürmek zorunda kalmak olarak tanımlanmaktadır. Türk bankacılık sistemi için nihai likidite kaynağı olan Banka açısından, TL likidite riskinden bahsetmek çok anlamlı olmamaktadır. Banka, yabancı para varlık ve yükümlülüklerinden kaynaklanan likidite riskini yönetmek için ise, nakit akımlarını para birimleri bazında uyumlandırmaya çalışmakta, beklenmeyen ödemelerin sorunsuz karşılanmasını temin edebilmek için de yalnızca yüksek likiditeye sahip varlıklara yatırım yapmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR**

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL.") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(f) Likidite riski (devamı)

Aşağıdaki tablolar, Banka'nın TL ve yabancı para varlık ve yükümlülüklerini bilanço tarihinde, sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan süreyi baz alarak ilgili vade gruplamasına göre analiz etmektedir.

	Yabancı Para						TL							
	Vadesiz	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Vadesiz	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	TL	
													Dağıtılmayan	Toplam
Nakit değerler	10.581.358	-	-	-	-	-	61.492	-	-	-	-	-	61.492	61.492
Bankalardan alacaklar	32.519.885	41.462.440	-	-	-	-	690	137.553.172	-	-	-	-	137.553.862	137.553.862
Gerçeğe uygun değer farkı, kar/zarara yansıtılan finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Verilen kredi ve avanslar	16.404	8.508.240	57.480.883	127.536.811	57.707.913	608.130	-	-	1.802.885	3.904.518	7.528.948	1.295.195	14.531.546	14.531.546
Satılmaya hazır finansal varlıklar	1.064.813	6.800.498	12.233.369	28.646.630	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ahın rezervleri	32.900.776	55.877.394	-	-	-	-	4.099.631	-	-	-	-	-	4.099.631	4.099.631
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	604.898	604.898
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.890	8.890
Diğer varlıklar	5.171	-	-	-	-	-	921.205	-	-	-	-	-	985.511	985.511
Toplam varlıklar	77.088.407	112.648.572	69.714.252	156.183.441	57.707.913	608.130	1.483.018	137.553.172	1.802.885	3.904.518	7.528.948	1.295.195	154.335.830	154.335.830
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	131.457.662	-	-	-	-	-	131.457.662	131.457.662
Bankalara borçlar	-	281.690.971	-	-	-	-	3.260.972	38.552.297	-	-	-	-	41.813.269	41.813.269
Diğer mevduatlar	5.037.543	8.779.766	-	-	2.260	-	-	40.830.286	-	-	-	-	40.830.286	40.830.286
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	-	-	-	-	77.651	-	-	-	-	-	77.651	77.651
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	19.808.748	-	-	-	-	19.808.748	19,808,748
Diğer yükümlülükler	2.842	526.199	-	-	-	-	53.331	-	151.686	-	-	-	205.017	205,017
Vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	793.454	-	-	-	791.534	791,534
Ertelemiş vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	12.263.874	-	-	-	-	-	12.263.874	12,263,874
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	143.395	143,395
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	84.593.280	-	-	-	-	-	84.593.200	84,593,200
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	5.040.385	290.996.936	-	2.260	-	608.130	237.500.224	99.191.331	151.686	-	-	-	331.986.636	331,986,636
Bilançodaki faize duyarlı açık	72.048.022	(178.348.364)	69.714.252	156.183.441	57.705.653	608.130	(231.017.206)	36.361.841	1.651.199	3.904.518	7.528.948	1.295.195	634.699	(177.650.806)

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR**

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL.") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RISK YÖNETİMİ (Devamı)

(f) Likidite riski (devamı)

	Yabancı Para										TL					
	Vadesiz	1 ay - 3 ay - 1 yıl	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağılmayan	Toplam	VP	Vadesiz	1 ay - 3 ay - 1 yıl	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağılmayan	Toplam	TL
Nakit değerler	6.259.811	-	-	-	-	-	6.259.811	-	131.585	-	-	-	-	-	131.585	6.391.396
Bankalardan alacaklar	6.847.046	24.392.905	-	-	-	-	31.239.951	-	352	95.555.849	-	-	-	-	95.556.201	126.796.152
Gerçeğe uygun değer farkı kaynarana yansıtılan finansal varlıklar	-	10.707.063	54.380.389	167.273.945	53.442.032	666.910	286.470.939	-	-	1.485.440	308.405	12.095.263	-	-	13.889.108	300.360.047
Verilen kredi ve avanslar	15.305	6.073.641	8.962.325	22.554.498	-	-	37.605.769	-	-	-	-	-	-	-	-	37.605.769
Satılmaya hazır finansal varlıklar	917.956	-	-	-	-	-	917.956	-	-	-	-	-	-	-	-	917.956
Allın rezervleri	15.544.937	33.904.555	-	-	-	-	49.449.492	-	416.756	-	-	-	-	-	416.756	49.866.248
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	681.885
Maddi olmayan varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	681.885
Diğer varlıklar	3.242	-	-	-	-	-	3.242	-	173.488	-	-	-	-	-	173.488	3.761
Toplam varlıklar	29.588.297	75.078.764	63.342.714	189.828.443	53.442.032	666.910	411.947.160	411.947.160	722.181	1.485.440	308.405	12.095.263	-	749.953	110.917.091	522.864.251
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	122.959.913	-	-	-	-	-	122.959.913	122.959.913
Bankalara borçlar	-	240.745.856	-	-	-	-	240.745.856	-	1.008.543	43.275.200	-	-	-	-	44.343.743	285.089.599
Diğer mevduatlar	3.591.063	13.274.738	43.530	399.349	9.175	-	17.317.855	-	283.374	12.407.867	-	-	-	-	12.691.241	30.009.096
Uluslararası kuruluşlara borçlar	-	-	-	-	-	-	-	-	53.354	-	-	-	-	-	53.354	53.354
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50.320	-	-	-	-	50.320	50.320
Diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	-	-	-	19.330	-	90.116	-	-	-	109.446	2.065.647
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	1.318	472.888	-	-	-	-	1.956.201	-	10.673.874	-	-	-	-	-	10.673.874	10.673.874
Kidem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	194.805
Öz sermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	71.767.643	-	-	-	-	-	71.767.643	71.767.643
Toplam yükümlülükler ve öz sermaye	3.592.381	254.493.482	43.530	399.349	9.175	-	260.019.912	260.019.912	206.826.031	55.733.387	90.116	12.095.263	-	194.805	262.844.339	522.864.251
Bilançodaki faize duyarlı arık	25.995.916	(179.414.718)	63.299.184	189.439.094	53.432.857	666.910	151.927.248	151.927.248	(206.103.550)	39.822.462	1.395.324	12.095.263	-	555.148	(151.927.248)	-

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(f) Likidite riski (devamı)

Banka'nın türev enstrümanları dışındaki finansal yükümlülüklerine ait, sözleşmeye dayalı brüt nakit akımları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Bu anapara ve faiz ödemelerini içeren nakit akımların indirgenmemiş olması sebebiyle toplam tutarlar bilançoda belirtilen toplam tutarlar ile farklılık gösterecektir.

	31 Aralık 2017							
	Vadesiz	1 aya kadar	1-3 ay	3 ay-1 yıl	1-5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılamayan	Toplam
Tedavüldeki banknotlar	131.457.662	-	-	-	-	-	-	131.457.662
Bankalara borçlar	3.260.972	320.243.268	-	-	-	-	-	323.504.240
Diğer mevduatlar	5.030.521	49.617.074	-	-	2.260	-	-	54.649.855
Uluslararası kuruluşlara borçlar	77.651	-	-	-	-	-	-	77.651
Diğer alınan banka kredileri	-	19.808.748	-	-	-	-	-	19.808.748
Toplam finansal yükümlülükler	139.826.806	389.669.090	-	-	2.260	-	-	529.498.156

	31 Aralık 2016							
	Vadesiz	1 aya kadar	1-3 ay	3 ay-1 yıl	1-5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılamayan	Toplam
Tedavüldeki banknotlar	122.959.913	-	-	-	-	-	-	122.959.913
Bankalara borçlar	1.068.543	284.021.056	-	-	-	-	-	285.089.599
Diğer mevduatlar	3.876.545	25.682.606	43.530	399.349	9.175	-	-	30.011.205
Uluslararası kuruluşlara borçlar	53.354	-	-	-	-	-	-	53.354
Diğer alınan banka kredileri	-	50.320	-	-	-	-	-	50.320
Toplam finansal yükümlülükler	127.958.355	309.753.982	43.530	399.349	9.175	-	-	438.164.391

(g) Operasyonel risk

Operasyonel risk insan veya sistem hataları, başarısız iş süreçleri veya dışsal olaylardan kaynaklanan kayıplara ilişkin risktir.

Banka, personelin veya iş süreçlerinin başarısızlığı nedeniyle ortaya çıkabilecek hataları veya olayları engellemek ve tespit etmek amacıyla etkin iç kontrol sistemleri kurmakta ve bu şekilde, operasyonel riskin neden olduğu kayıpları en aza indirmeyi amaçlamaktadır.

Banka, operasyonel risklerin yönetimini birimlerin kendi sorumluluğuna bırakmıştır. Banka Meclisi kararları çerçevesinde, operasyonel riskler sonucu herhangi bir finansal kaybın ortaya çıkması durumunda bu durum finansal kaybın büyüklüğüne göre çeşitli yönetim kademelerine raporlanmaktadır. Söz konusu zararlara ilişkin limitler gerek görüldükçe Banka Meclisi tarafından güncellenmektedir. Yapılan incelemeler sonucunda yetkilendirilmiş yönetim kademesinin uygun görüşü üzerine finansal kayıp kanunen kabul edilmeyen giderler kalemine alınmaktadır. Kaydedilen giderler üçer aylık devrelerde Banka Meclisi'nin bilgisine sunulmaktadır.

Operasyonel riskler dahil olmak üzere risklerin etki ve olasılıklarına göre değerlendirilmesi ve riskleri karşılamak amacıyla kurulan kontrollerin yeterliliği, etkinliği ve verimliliği doğrudan Başkan'a raporlama yapan Denetim Genel Müdürlüğü ("DGM") tarafından yürütülen denetimler ile tespit edilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(g) Operasyonel risk (devamı)

DGM'nin yaptığı risk değerlendirmesi iki aşamadan oluşmaktadır. Bunlardan ilki Yıllık Denetim Planı'nın oluşturulması amacıyla yapılmaktadır. DGM her yıl sonunda Banka genelinde temel iş süreçlerini gözden geçirmekte ve yaptığı risk değerlemesi ile denetlenecek iş süreçlerini risk bazlı olarak sıralamaktadır. Her iş süreci finansal risk, operasyonel risk, imaj/itibar riski ve yasal risk başlıkları altında değerlendirilmekte ve riski en yüksek iş süreçleri bir sonraki yılın Yıllık Denetim Planı'na alınmaktadır.

İkinci aşamada, yapılan denetimlerde risk seviyesi yüksek olan süreçler riskler ve kontroller açısından daha detaylı incelenmektedir. İnsan hatası, sistem hatası, yetersiz/etkin olmayan prosedürler ve alt süreçler nedeniyle yürütülen işlemlerde karşılaşılabilecek riskler belirlenmektedir. Denetlenen iş süreci, iş sürekliliğinin sağlanması amacıyla yapılan planlar, fiziksel güvenlik, sistemsel güvenlik, yasal düzenlemelere ve yazılı kurallara uygunluk, insan kaynağının yeterliliği ve bilgi güvenliği açısından değerlendirilmektedir. Ayrıca iş süreçlerinde karşılaşılabilecek finansal riskler ile imaj/itibar riskleri de belirlenmektedir. Bu risklerin makul seviyeye indirilmesi için tasarlanan kontroller yeterlilik ve etkinlikleri açısından değerlendirilmekte, etkinliği artıracak ek kontroller önerilmektedir.

Yapılan denetimler sonrasında belirlenen önemli riskler ve önerilen kontroller üç ayda bir Yönetim Komitesi'ne sunulmakta, risklerin makul seviyeye indirilmesi için yapılan çalışmalar takip edilmektedir.

(h) Finansal araçların gerçeğe uygun değeri

Gerçeğe uygun değer bir finansal aracın, zorunlu bir satış veya tasfiye işlemi dışında, gönüllü taraflar arasında gerçekleşecek bir cari işlemde, el değiştirebileceği tutar olup, eğer varsa teşkilatlanmış bir piyasada işlem gören fiyatı ile en iyi şekilde belirlenir.

Banka, finansal araçların tahmini gerçeğe uygun değerlerini hâlihazırda mevcut piyasa bilgilerini ve uygun değerlendirme yöntemlerini kullanarak belirlemiştir. Ancak piyasa bilgilerini değerlendirip gerçeğe uygun değerleri tahmin edebilmek, yorum ve muhakeme gerektirmektedir. Buna bağlı olarak burada sunulan tahminler Banka'nın cari bir piyasa işleminde elde edebileceği değerlerden farklı olabilir.

Aşağıdaki tablo, Banka'nın bilançosunda gerçeğe uygun değerleri ile sunulmayan finansal varlıkların defter değerlerini ve gerçeğe uygun değerlerini özetlemektedir.

	Defter değeri		Gerçeğe uygun değer	
	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Finansal varlıklar				
Altın rezervi	89.277.801	49.866.248	89.277.801	49.866.248
Bankalardan alacaklar	211.536.187	126.796.152	211.643.813	128.311.369
Verilen kredi ve avanslar	47.696.901	37.605.769	47.727.891	37.620.253
Finansal yükümlülükler				
Tedavüldeki banknotlar	131.457.662	122.959.913	131.457.662	122.959.913
Bankalara borçlar	323.504.240	285.089.599	323.504.240	285.089.599
Diğer mevduatlar	54.649.855	30.009.096	54.646.914	30.006.154
Diğer alınan banka kredileri	19.808.748	50.320	19.808.748	50.320

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(h) Finansal araçların gerçeğe uygun değeri (devamı)

Finansal araçların gerçeğe uygun değerinin tahmini için kullanılan uygulanabilir yöntem ve varsayımlar aşağıdaki gibidir:

(i) Finansal varlıklar

İskonto edilmiş maliyet bedeliyle gösterilen nakit değerler ve bankalardaki alacakların kayıtlı değerlerinin kısa vadeli olmaları sebebiyle gerçeğe uygun değerlerini yansıttığı kabul edilmektedir.

Verilen kredi ve avansların gerçeğe uygun değerleri, bilanço tarihi itibarıyla benzer finansal varlıklara uygulanan faiz oranları üzerinden gelecekteki nakit akışlarının indirgenmesi suretiyle hesaplanmıştır.

(ii) Finansal yükümlülükler

Tedavüldeki banknotların gerçeğe uygun değeri, nominal değerlerini ifade etmektedir.

Bankalara borçlar ve diğer alınan banka kredileri gibi iskonto edilmiş maliyet değerinden muhasebeleştirilen finansal yükümlülüklerin kısa vadeli olmaları nedeniyle, taşınan değerlerinin gerçeğe uygun değerlerini yansıttığı kabul edilir.

Diğer mevduatların gerçeğe uygun değerinde benzer kredi riski taşıyan, aynı para biriminde ve vadedeki finansal araçlar için bilanço tarihinde geçerli olan piyasa faiz oranı kullanılarak iskonto edilmiş nakit akımları temel alınmaktadır.

Aşağıdaki tablo, 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla Banka'nın bilançosunda yer alan finansal varlıkların gerçeğe uygun değerlerinin, değerlendirme tekniklerinin seviyesine göre sunumunu özetlemektedir:

31 Aralık 2017	Seviye 1 (*)	Seviye 2 (**)	Seviye 3 (***)	Toplam
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar				
Alım-satım amaçlı finansal varlıklar				
- Borçlanma senetleri	266.373.523	-	-	266.373.523
Satılmaya hazır finansal varlıklar				
- Hisse senetleri	-	1.064.813	-	1.064.813
Toplam varlıklar	266.373.523	1.064.813	-	267.438.336

(*) Finansal varlık ve yükümlülükler, birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören borsa fiyatlarından değerlendirilmiştir.

(**) Finansal varlık ve yükümlülükler, ilgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen borsa fiyatından başka direkt ya da indirek olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdilerden değerlendirilmiştir.

(***) Finansal varlık ve yükümlülükler, varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdilerden değerlendirilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ (Devamı)

(h) Finansal araçların gerçeğe uygun değeri (devamı)

31 Aralık 2016	Seviye 1 (*)	Seviye 2 (**)	Seviye 3 (***)	Toplam
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar				
Alım-satım amaçlı finansal varlıklar				
- Borçlanma senetleri	300.360.047	-	-	300.360.047
Satılmaya hazır finansal varlıklar				
- Hisse senetleri	-	917.956	-	917.956
Toplam varlıklar	300.360.047	917.956	-	301.278.003

- (*) Finansal varlık ve yükümlülükler, birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören borsa fiyatlarından değerlendirilmiştir.
- (**) Finansal varlık ve yükümlülükler, ilgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen borsa fiyatından başka direkt ya da indirek olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdilerden değerlendirilmiştir.
- (***) Finansal varlık ve yükümlülükler, varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdilerden değerlendirilmiştir.

i) Sermaye yönetimi

Banka'nın 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla öz sermaye kalemleri aşağıdaki tabloda özetlenmiştir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Ödenmiş sermaye	47.464	47.464
Birikmiş kâr	74.954.342	64.915.649
Diğer yedekler	9.593.394	6.804.530
Öz sermaye toplamı	84.595.200	71.767.643

Banka'nın yıl içerisindeki öz sermaye hareketleri öz sermaye değişim tablolarında açıklanmıştır.

Banka'nın yıllık net yasal kârının dağıtımına ilişkin hususlar TCMB Kanunu ile belirlenmekte; ancak Banka'nın tutması gereken asgari sermaye miktarına ilişkin herhangi bir yasal düzenleme bulunmamaktadır. Sermaye artışının en önemli kaynağını dağıtılmamış kârlar oluşturmaktadır.

Banka kâr amacı gütmeyen bir kuruluş olması nedeniyle, kârını azami seviyeye çıkarmayı amaçlamamaktadır. Ancak normal operasyonlarından piyasa getirileri ile orantılı bir kâr elde etmeyi hedeflemektedir.

Banka'nın sermaye yönetimindeki en önemli amacı TCMB Kanunu gereği görevlerini yerine getirmesi sırasında ortaya çıkan beklenmeyen zararları karşılayabilecek düzeyde yeterli sermaye bulundurmaktır. Söz konusu beklenmeyen zararların Banka'nın destekleyici faaliyetlerinden, Banka'nın nihai likidite kaynağı olmasından veya TL'nin diğer yabancı paralar karşısında değer kazanması ile yabancı para rezervlerdeki zararlardan kaynaklanması muhtemeldir.

Banka, yeterli sermaye miktarını ve gerekli likiditeyi sağlamak amacıyla karşı tarafların kredi risklerini de dikkate alarak ve düşük risk içeren yatırım araçları kullanarak makul bir getiri kazanmayı hedeflemektedir. Bunlara ilave olarak Banka, stratejik varlık tahsisinde Banka'nın risk toleransını dikkate almakta ve sermayenin ve ulusal rezervlerin korunmasına önem vermektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 5 - ÖNEMLİ MUHASEBE TAHMİNLERİ VE MUHASEBE POLİTİKALARININ UYGULANMASINDA VERİLEN KARARLAR

Banka, bir sonraki finansal dönemde raporlanacak varlık ve yükümlülüklerini etkileyen tahmin ve varsayımlar yapmaktadır. Tahmin ve varsayımlar devamlı olarak değerlendirilmekte ve mevcut şartlar dahilinde makul olduğuna inanılan gelecek beklentileri de içeren tarihsel deneyimlere ve diğer faktörlere dayandırılmaktadır.

(a) Kredi ve avansların değer düşüklüğü karşılıkları

Banka, kredi portföyünü olası bir değer düşüklüğünü tespit etmek amacıyla periyodik olarak gözden geçirmektedir. Banka, değer düşüklüğü karşılığı ayrılmasına ilişkin karar aşamasında, kredi portföyünün gelecekteki tahmini nakit akışında ölçülebilir bir azalmayı gösteren bir veri olup olmadığını özellikle bireysel olarak bir kredinin değer düşüşünün tespitinden önce değerlendirmektedir. Bu değerlendirme, portföy içindeki borçluların nakit akışları ile ilgili olumsuz gelişmeleri ifade edebilecek verileri ve aynı zamanda belli bir risk grubunun aktiflerindeki zafiyetle doğrusal ilişki içerisinde olan ulusal ya da mahalli ekonomik koşulları içermektedir. Banka, gelecekteki nakit akışlarının planlanmasında kredi riski taşıyan varlıklar için geçmişteki tecrübeleri ve portföyde bulunan benzer varlıkların değer düşüklüğü kanıtlarını değerlendirmektedir. Gelecek nakit akışının tutarının ve zamanlamasının tahmininde kullanılan yöntem ve varsayımlar tahmin edilen zarar ve gerçekleşen zarar arasındaki farkı en aza indirmek için düzenli olarak gözden geçirilmektedir.

(b) Satılmaya hazır finansal varlıkların gerçeğe uygun değeri

Banka'nın merkez bankacılığı faaliyeti çerçevesinde satın aldığı ve satılmaya hazır finansal varlık olarak sınıflandırılan sermaye yatırımı, söz konusu sermaye yatırımının net varlık değerinin %70'i olarak hesaplanan gerçeğe uygun değer ile muhasebeleştirilmiştir. Bu değerlendirme yöntemi daha önce söz konusu sermaye yatırımının alım ve geri alım işlemleri fiyatlandırmasında kullanılmıştır (Not 9).

NOT 6 - BANKALARDAN ALACAKLAR

	<u>31 Aralık 2017</u>	<u>31 Aralık 2016</u>
Geri satım vaadi ile alım işlemlerinden alacaklar	34.295.896	71.355.625
Vadeli mevduatlar	21.995.422	24.392.907
Bankalararası para piyasası işlemlerinden alacaklar	103.257.275	24.200.221
Vadesiz mevduatlar	32.520.576	6.847.399
TL depoları karşılığı döviz depoları alacakları	19.467.018	-
Toplam	211.536.187	126.796.152

Geri satım vaadi ile alım işlemleri Banka'nın açık piyasa işlemleri çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

NOT 7 – GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI KÂR/ZARARA YANSITILAN FİNANSAL VARLIKLAR

	<u>31 Aralık 2017</u>		<u>31 Aralık 2016</u>	
	Maliyet	Defter değeri	Maliyet	Defter değeri
Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilen devlet tahvilleri ve hazine bonoları	14.557.548	14.531.546	13.913.259	13.889.108
Yabancı devlet tahvilleri ve hazine bonoları	244.040.108	243.462.709	279.899.351	279.611.924
Uluslararası kuruluşlar tahvilleri(*)	8.416.187	8.379.268	6.885.068	6.859.015
Toplam	267.013.843	266.373.523	300.697.678	300.360.047

(*)Uluslararası kuruluşlar tahvilleri, Avrupa Yatırım Bankası (European Investment Bank), Uluslararası İslami Likidite Kuruluşu (IILM), İslam Kalkınma Bankası (IDB) ve Dünya Bankası (International Bank of Reconstruction and Development - IBRD) tarafından ihraç edilen kuponlu ve iskontolu menkul kıymetlerdir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 8 - VERİLEN KREDİ VE AVANSLAR

	<u>31 Aralık 2017</u>	<u>31 Aralık 2016</u>
Şirketlere verilen kredi ve avanslar:		
Yabancı ülke kredileri	16.404	15.305
Yurt içi krediler	47.680.497	37.590.464
Toplam canlı krediler	47.696.901	37.605.769
Tahsili gecikmiş krediler	5.861.224	5.440.566
Toplam verilen kredi ve avanslar, brüt	53.558.125	43.046.335
Krediler değer düşüklüğü karşılığı	(5.861.224)	(5.440.566)
Net verilen kredi ve avanslar	47.696.901	37.605.769

Krediler değer düşüklüğü karşılığı hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
1 Ocak bakiyesi	5.440.566	4.472.547
Yıl içinde ayrılan/(iptal olan) karşılık (*)	420.658	968.019
31 Aralık bakiyesi	5.861.224	5.440.566

(*) Krediler değer düşüklüğü karşılığı, yabancı para değerlemesinden kaynaklanmaktadır.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Banka'nın yeniden yapılandırılan 16.402 bin TL (31 Aralık 2016: 15.625 bin TL) tutarında verilen kredi ve avansları bulunmaktadır. Yeniden yapılandırma anlaşmasına göre Banka, yukarıda bahsedilen yeniden yapılandırılmış kredinin 17.775 bin TL (4.712.512 ABD Doları) tutarındaki (31 Aralık 2016: 16.585 bin TL (4.712.512 ABD Doları)) faiz alacağından karşı tarafın yeniden yapılandırma anlaşmasındaki yükümlülüğünü yerine getirememesi durumunda tutarın tekrar tahakkuk ettirilmesi şartıyla vazgeçmiştir. 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla Banka söz konusu şarta bağlı alacağı için karşılık ayırmıştır.

NOT 9 - SATILMAYA HAZIR FİNANSAL VARLIKLAR

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla satılmaya hazır finansal varlıklar aşağıda belirtilmiştir:

	Hizmet alanı	<u>Hisse payı (%)</u>		<u>Tutar</u>	
		<u>31 Aralık 2017</u>	<u>31 Aralık 2016</u>	<u>31 Aralık 2017</u>	<u>31 Aralık 2016</u>
Hisse senetleri					
BIS	Bankacılık Düzenleme Hizmetleri	1,43	1,43	1.026.926	882.636
Uluslararası İslami Likidite Yönetimi Kurulu	Likidite Yönetimi	13,33	13,33	37.719	35.192
SWIFT	Elektronik Fon Transfer Hizmetleri	0,007	0,007	168	128
Toplam				1.064.813	917.956

BIS'in hisselerinin her biri 5.000 SDR nominal değere sahip olup 1.250 SDR'si ödenmiştir. Hisse başına 3.750 SDR'lik tutarın BIS'in yönetim kurulu kararıyla 3 aylık ihbar süresi içerisinde geri çağırılma opsiyonu bulunmaktadır. 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla söz konusu yükümlülük, taahhütler ve şarta bağlı yükümlülükler altında bulunmaktadır (Not 27).

Banka'nın BIS'teki hisseleri gerçeğe uygun değeri ile değerlendirilmiştir. BIS'in 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla hesaplanan gerçeğe uygun değeri, Banka'nın BIS'in 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihli net varlıkları üzerindeki hakkının %70'i olarak hesaplanmış ve yıl sonundaki TL/SDR kuru ile TL'ye çevrilmiştir. Söz konusu değerlendirme yöntemi, önceden BIS hisselerinin alım ve satım işlemlerindeki fiyatın belirlenmesinde kullanılan yöntemdir.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 9 - SATILMAYA HAZIR FİNANSAL VARLIKLAR (devamı)

Satılmaya hazır finansal varlıkların hareket tablosu aşağıda verilmiştir:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Açılış bakiyesi, 1 Ocak	917.956	753.092
Gerçeğe uygun değer değişiklikleri	146.857	164.864
Kapanış bakiyesi, 31 Aralık	1.064.813	917.956

NOT 10 - ALTIN REZERVİ

	<u>31 Aralık 2017</u>	<u>31 Aralık 2016</u>
Külçe altın - Uluslararası standartta	88.778.170	49.449.492
Külçe ve sikke altın - Uluslararası standartta olmayan	499.631	416.756
Toplam	89.277.801	49.866.248

54.333 bin TL (31 Aralık 2016: 45.321 bin TL) tutarındaki sikke ve külçe altın Hazine Müsteşarlığı adına, Banka kasasında muhafaza edilmektedir. Ayrıca 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla uluslararası standartta olan külçe altın tutarının içerisinde 57.033.549 bin TL (31 Aralık 2016: 34.222.929 bin TL) tutarında yurt içi bankalar ve finansman şirketleri adına Banka nezdinde zorunlu karşılık olarak tutulan ve Hazine Müsteşarlığı adına tutulan 387.444 bin TL altın bulunmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 11 - MADDİ DURAN VARLIKLAR

	Arsa ve binalar	Makina ve Ekipmanlar	Devam etmekte olan yatırımlar	Toplam
31 Aralık 2015 tarihi itibarıyla				
Maliyet	729.296	221.943	10.148	961.387
Birikmiş amortismanlar	(152.148)	(130.068)	-	(282.216)
Net defter değeri	577.148	91.875	10.148	679.171
31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yıl				
Açılış net defter değeri	577.148	91.875	10.148	679.171
Alımlar	6.461	13.156	14.872	34.489
Elden çıkarılanlar (net)(*)	(213)	(51)	-	(264)
Dönem içi amortisman (Not 26)	(6.041)	(25.470)	-	(31.511)
Kapanış net defter değeri	577.355	79.510	25.020	681.885
31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla				
Maliyet	735.457	233.667	25.020	994.145
Birikmiş amortismanlar	(158.102)	(154.157)	-	(312.259)
Net defter değeri	577.355	79.510	25.020	681.885
31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıl				
Açılış net defter değeri	577.355	79.510	25.020	681.885
Alımlar	17.394	28.820	-	46.214
Transferler	(353.905)	-	353.905	-
Elden çıkarılanlar (net)(*)	-	(114)	-	(114)
Dönem içi amortisman (Not 26)	(5.333)	(27.754)	-	(33.087)
Kapanış net defter değeri	235.511	80.462	378.925	694.898
31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla				
Maliyet	398.247	251.960	378.925	1.029.132
Birikmiş amortismanlar	(162.736)	(171.498)	-	(334.234)
Net defter değeri	235.511	80.462	378.925	694.898

(*)Banka 2017 yılı içinde, net defter değeri 114 bin TL tutarındaki maddi duran varlıklarını bedelsiz elinden çıkartmıştır. (Banka 2016 yılı içinde, net defter değeri 264 bin TL tutarındaki maddi duran varlıklarını bedelsiz elinden çıkartmıştır.)

NOT 12 - MADDİ OLMAYAN VARLIKLAR

	Maliyet	Birikmiş itfa payları	Net defter değeri
1 Ocak 2016 tarihi itibarıyla açılış bakiyesi	17.815	(12.794)	5.021
Alımlar/(dönem itfa gideri)	1.369	(2.629)	(1.260)
Elden çıkarılanlar	1.198	(1.198)	-
31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla bakiyesi	20.382	(16.621)	3.761
1 Ocak 2017 tarihi itibarıyla açılış bakiyesi	20.382	(16.621)	3.761
Alımlar/(dönem itfa gideri) (Not 26)	12.607	(7.478)	5.129
Elden çıkarılanlar	86	(86)	-
31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla bakiyesi	33.075	(24.185)	8.890

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 13 - DİĞER VARLIKLAR

	<u>31 Aralık 2017</u>	<u>31 Aralık 2016</u>
Peşin ödenen giderler	70.246	71.747
Hammadde ve yarı mamul	52.040	50.983
Elektronik Fon Transferi ("EFT") komisyon gelir tahakkuku	18.508	15.601
Sair malzeme ve diğer depolar	5.418	13.323
Banknot matbaası akreditif bedelleri	690	352
Hazineden tahsil edilecek masraf ve komisyonlar (*)	35.408	25.909
TL uzlaşmalı vadeli döviz işlemleri değer artışları	404.313	-
İleri valörlü döviz satışından alacaklar	326.315	-
Diğer	77.744	63.122
Toplam	990.682	241.037

(*) 4 Ekim 2011 tarihli ve 9525/19124 sayılı Banka Meclisi kararı ile Tarifeler Yönetmeliği değiştirilerek T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile yapılacak işlemlerden 12 Ekim 2011 tarihinden itibaren komisyon, ücret ve masraf tahsil edilmeye başlanmıştır.

Banka ulusal para biriminde banknotlar basmaktadır. Basımı tamamlanmayan banknotlar ile ilgili giderler yarı mamül olarak ve banknot üretiminde kullanılan banknot kağıtları ise hammadde olarak kaydedilmektedir.

NOT 14 - TEDAVÜLDEKİ BANKNOTLAR

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
1 Ocak bakiyesi	122.959.913	103.042.636
Tedavüle giren banknotlar	50.964.983	55.309.941
Tedavülden çekilen ve imha edilen banknotlar	(42.467.234)	(35.245.518)
Zamanaşımına uğramış banknotlar	-	(147.146)
31 Aralık bakiyesi	131.457.662	122.959.913

NOT 15 - BANKALARA BORÇLAR

	<u>31 Aralık 2017</u>	<u>31 Aralık 2016</u>
Zorunlu karşılıklar	226.247.657	184.905.999
Bankaların cari hesapları	97.256.583	100.183.600
Toplam	323.504.240	285.089.599

Zorunlu karşılıklar, Türkiye'de yürürlükte olan bankacılık mevzuatına göre bankaların yurt içi toplam pasiflerinden, Banka'nın 2005/1 sayılı Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliğ'inde belirlenen indirimler sonrası hesaplanan tutarlar ile yurt dışı şubeleri adına Türkiye'den kabul ettikleri mevduat/katılım fonu ve bankalarca temin edilip yurt dışı şubeleri nezdinde izlenen kredi tutarları üzerinden hesaplanmakta ve yine aynı Tebliğ'de belirlenen oranlar kullanılmakta ve Banka'ya yatırılmaktadır. Diğer taraftan finansman şirketlerince kullanılan kredilerde gözlemlenen artış dikkate alınarak, bankacılık sektörü dışındaki kredi kanalları takibinin finansal istikrar açısından taşıdığı önem nedeniyle 20 Aralık 2013 tarihinden itibaren finansman şirketleri de zorunlu karşılık uygulaması kapsamına alınmıştır. Banka, 3 Kasım 2014 tarihinden itibaren Türk Lirası zorunlu karşılıklara, 5 Mayıs 2015 tarihinden itibaren ise yabancı para zorunlu karşılıklara faiz ödemeye başlamıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 16 - DİĞER MEVDUATLAR

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
İşçi Dövizleri Hesapları	2.522.439	2.941.203
T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı mevduatı	49.793.192	25.067.320
Kamu fonlarına ve finansman kuruluşlarına ait mevduatlar	2.324.015	1.992.276
Kamu kurum mevduatları	10.209	8.297
Toplam	54.649.855	30.009.096

İşçi Dövizleri Hesapları vadesi 3 yıl vadeli ve vadesiz mevduatlardır. T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'na ait mevduat dahil olmak üzere kamu kuruluşları mevduatının ise 41.924.608 bin TL (31 Aralık 2016: 19.360.336 bin TL) tutarındaki kısmı faizli olup, geri kalan tutarı faizsiz mevduatlardan oluşmaktadır.

İşçi Dövizleri Hesapları'nın para birimleri cinsinden dağılımı ile faiz oranları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017		31 Aralık 2016	
	Faiz oranı (%)	TL	Faiz oranı (%)	TL
EURO	%0,00-%0,25	2.395.025	%0,00-%0,25	2.774.338
ABD Doları	%0,00-%0,25	98.722	%0,00-%0,25	132.779
CHF	%0,00-%0,25	27.404	%0,00-%0,25	32.831
GBP	%0,00-%0,25	1.288	%0,00-%0,25	1.255
Toplam		2.522.439		2.941.203

NOT 17 - ULUSLARARASI KURULUŞLARA BORÇLAR

Uluslararası kuruluşlara borçlar altında yer alan IMF'ye olan borçlar SDR cinsinden olup, 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla Türkiye'nin IMF kotası ile bağlantılı borçlarından kaynaklanmaktadır. Bunun dışında Afrika Kalkınma Bankası'ndan oluşmaktadır. 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla Türkiye'nin IMF kotası ile bağlantılı borçları vadesi belirlenmemiş faizsiz borçlardır.

IMF'den alınan tüm borçlar, T.C. Hükümeti tarafından da imzalanan senetler ile garanti altına alınmıştır.

Türkiye'nin Uluslararası Para Fonu (IMF) üyeliğinden doğan mali ilişkiler çerçevesinde ülke kotası, 18 Şubat 2016 tarihi itibarıyla, 3.202.800.000 SDR tutarında artırılarak 4.658.600.000 SDR olmuştur.

NOT 18 - DİĞER ALINAN BANKA KREDİLERİ

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Bankalararası para piyasalarından borçlar	77.347	50.320
Döviz deposu karşılığı TL depo borçları	19.731.401	-
Toplam	19.808.748	50.320

Döviz deposu karşılığı TL depo borçları Türk Lirası cinsinden olup, TL depolara ödenen faiz, "etkin faiz yöntemi" kullanılarak ay sonlarında tahakkuk ettirilmektedir ve ortalama %11,95 faiz oranına sahiptir. (31 Aralık 2016: Bulunmamaktadır.)

NOT 19 - DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
İthalat ödeme emirleri	274.759	1.493.912
İleri valörlü yurt dışı transfer işlemleri	141.886	396.026
Ödenecek vergi ve stopajlar	151.441	90.121
Ödenecek senet ve havaleler	18.983	12.674
Gider tahakkukları	47.550	3.634
Ziraat Bankası aracılığıyla yapılan döviz satışları	320.612	-
Diğer	39.155	69.280
Toplam	994.186	2.065.647

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 20 – VERGİLER

	<u>31 Aralık 2017</u>	<u>31 Aralık 2016</u>
Ödenecek kurumlar vergisi	3.091.368	1.625.061
Peşin ödenen vergiler	(2.299.834)	(1.625.061)
Vergi yükümlülüğü – net	791.534	-

Kurumlar Vergisi

Banka, Türkiye’de geçerli olan kurumlar vergisine tabidir. Banka’nın cari dönem faaliyet sonuçlarına ilişkin tahmini vergi yükümlülükleri için ekli finansal tablolarda gerekli karşılıklar ayrılmıştır.

Vergiye tabi kurum kazancı üzerinden tahakkuk ettirilecek kurumlar vergisi tutarı ticari kazancın tespitinde gider yazılan vergi matrahından indirilemeyen giderlerin eklenmesi ve vergiden istisna kazançlar, vergiye tabi olmayan gelirler ve diğer indirimler düşüldükten sonra kalan matrah üzerinden hesaplanmaktadır.

2017 yılında uygulanan efektif vergi oranı %20’dir (2016: %20).

Türkiye’de geçici vergi üçer aylık dönemler itibarıyla hesaplanmakta ve tahakkuk ettirilmektedir. 2017 yılı kurum kazançlarının geçici vergi dönemleri itibarıyla vergilendirilmesi aşamasında kurum kazançları üzerinden hesaplanması gereken geçici vergi oranı %20. (2016:%20). Zararlar gelecek yıllarda oluşacak vergilendirilebilir kardan düşülmek üzere, maksimum 5 yıl taşınabilir. Ancak oluşan zararlar geriye dönük olarak önceki yıllarda oluşan kârlardan düşülemez.

Türkiye’de vergi değerlendirmesiyle ilgili kesin ve kati bir mutabakatlaşma prosedürü bulunmamaktadır. Şirketler ilgili yılın hesap kapama dönemini takip eden yılın 1-25 Nisan tarihleri arasında vergi beyannamelerini hazırlamaktadır. Vergi Dairesi tarafından bu beyannameler ve buna baz olan muhasebe kayıtları 5 yıl içerisinde incelenerek değiştirilebilir.

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren yıllara ait gelir vergileri aşağıda özetlenmiştir:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
- Kurumlar vergisi	3.091.368	1.625.061
- Ertelenmiş vergi gideri/(geliri)	835.976	3.389.140
Vergi gideri/(geliri)	3.927.344	5.014.201

Ertelenmiş vergiler

Banka, vergiye esas yasal finansal tabloları ile UFRS’ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirmektedir. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas finansal tablolar ile UFRS’ye göre hazırlanan finansal tablolarda farklı dönemlerde yer almasından kaynaklanmakta olup, söz konusu farklar aşağıda belirtilmektedir.

5 Aralık 2017 tarih ve 30261 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 7061 sayılı Kanun’un 91’inci maddesiyle Kurumlar Vergisi Kanunu’na eklenen Geçici 10’uncu madde uyarınca; 2018, 2019 ve 2020 yılı vergilendirme dönemlerinde elde edilecek kurum kazançları için kurumlar vergisi oranı %20’den %22’ye yükseltilmiştir.

Kurumlar vergisi oranındaki değişiklik dışında, taşınmazların satışından doğan kazançlara uygulanan %75’lik istisna oranı %50’ye indirilmiş olup ilgili varlıkların yeniden değerlendirilmesi durumunda ortaya çıkan geçici farklar üzerinden hesaplanacak ertelenmiş vergiye uygulanacak vergi oranı, ilgili taşınmazın defter değerinin satış yolu ile geri kazanılması durumunda %5 yerine %10 olarak dikkate alınması gerekmektedir.

Ertelenmiş vergi aktifleri ve pasiflerinin hesaplanmasında kullanılan vergi oranı %22’dir (2016: %20).

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 20 - VERGİLER (Devamı)

31 Aralık 2017 ve 2016 itibarıyla ertelenmiş vergiye konu olan birikmiş geçici farklar ve yürürlükteki vergi oranları kullanılarak hesaplanan ertelenmiş vergi varlıkları/(yükümlülükleri)'nin detayı aşağıdaki gibidir:

	Toplam geçici farklar		Ertelenmiş vergi varlıkları/ (yükümlülükleri)	
	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	143.395	194.805	28.679	38.961
Maddi duran ve maddi olmayan varlıkların vergi tabanıyla taşınan değeri arasındaki fark	30.319	34.653	6.064	6.931
Diğer	20.675	18.982	4.135	3.796
Toplam Varlıklar	194.389	248.440	38.878	49.688
Değerleme hesabı (*)	(55.296.111)	(53.408.966)	(12.165.144)	(10.681.797)
Finansal varlıklar gerçeğe uygun değer farkları	(973.188)	(835.293)	(48.659)	(41.765)
TL uzlaşmalı vadeli döviz hesabı varlığı	(404.313)	-	(88.949)	-
Toplam Yükümlülükler	(56.673.612)	(54.244.259)	(12.302.752)	(10.723.562)
Net Yükümlülük	(56.479.223)	(53.995.819)	(12.263.874)	(10.673.874)

(*) TCMB Kanunu'nun 23 Temmuz 2010 tarih ve 6009 sayılı Kanun ile değiştirilen 61. maddesi uyarınca Türk Lirası'nın yabancı paralar karşısındaki değerinin ve uluslararası piyasalarda altın fiyatlarının değişmesi nedeniyle Banka'nın aktif ve pasifindeki dövizlerin, efektiflerin ve yabancı para cinsinden diğer varlık ve yükümlülükler ile altının değerlendirilmesi sonucu oluşan gerçekleşmemiş gelir veya giderler, Banka'nın yasal bilançosunda geçici bir hesap olan "Değerleme Hesabı" içerisinde takip edilmektedir. Söz konusu değerlendirme hesabı kurumlar vergisi matrahının tespitinde gelir veya gider olarak dikkate alınmamaktadır. Döviz ve efektif alım satım işlemlerinden kaynaklanan kur farkları gerçekleştikleri tarih itibarıyla gelir tablosu içerisinde yer almaktadır.

Ertelenmiş vergi yükümlülüğünün dönem içerisindeki hareketi aşağıda özetlenmiştir:

	2017	2016
1 Ocak bakiyesi	10.673.874	6.519.630
Kâr veya zarar tablosu ile ilişkilendirilen ertelenmiş vergi, net	835.976	3.389.140
Öz sermaye ile ilişkilendirilen ertelenmiş vergi	754.024	765.104
31 Aralık bakiyesi	12.263.874	10.673.874

Vergi giderinin mutabakatı aşağıda sunulmuştur:

	2017	2016
Vergi öncesi kâr/(zarar)	20.386.960	28.130.177
%20 Kurumlar vergisi oranı üzerinden hesaplanan karşılık	4.077.392	5.626.035
Vergiye tabi olmayan gelir	(151.920)	(629.749)
Kanunen kabul edilmeyen giderler	1.872	17.915
Vergi gideri/(geliri)	3.927.344	5.014.201

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 21 - KIDEM TAZMİNATI YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Yürürlükteki İş Kanunu hükümleri uyarınca, çalışanlardan kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde iş sözleşmesi sona erenlere, hak kazandıkları yasal kıdem tazminatlarının ödenmesi yükümlülüğü vardır. Ayrıca, halen yürürlükte bulunan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 6 Mart 1981 tarih, 2422 sayılı ve 25 Ağustos 1999 tarih, 4447 sayılı yasalar ile değişik 60'ıncı maddesi hükmü gereğince kıdem tazminatını alarak işten ayrılma hakkı kazananlara da yasal kıdem tazminatlarını ödeme yükümlülüğü bulunmaktadır. Emeklilik öncesi hizmet şartlarıyla ilgili bazı geçiş karşılıkları, ilgili kanunun 23 Mayıs 2002 tarihinde değiştirilmesi ile Kanun'dan çıkarılmıştır.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla ödenecek kıdem tazminatı, 4.732 TL (31 Aralık 2016: 4.297 TL) tavanına tabidir.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir. Kıdem tazminatı karşılığı, Banka'nın, çalışanların emekli olmasından kaynaklanan gelecekteki muhtemel yükümlülük tutarının bugünkü değerinin tahmin edilmesi yoluyla hesaplanmaktadır. UMS 19 ("Çalışanlara Sağlanan Faydalar"), Banka'nın yükümlülüklerinin, tanımlanmış fayda planları kapsamında aktüeryal değerlendirme yöntemleri kullanılarak geliştirilmesini öngörür. Bu doğrultuda, toplam yükümlülüklerin hesaplanmasında kullanılan aktüeryal varsayımlar aşağıda belirtilmiştir:

	<u>31 Aralık 2017</u>	<u>31 Aralık 2016</u>
İskonto oranı (%)	3,24	3,99
Emeklilik ihtimaline ilişkin kullanılan oran (%)	99	99

Banka'nın kıdem tazminatı yükümlülüğü kıdem tazminatı tavanı her altı ayda bir ayarlandığı için, 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren geçerli olan 5.002 TL (1 Ocak 2017: 4.426 TL) üzerinden hesaplanmaktadır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğünün bilançodaki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
1 Ocak bakiyesi	194.805	172.191
Hizmet maliyeti	17.287	25.166
Faiz maliyeti	7.774	6.889
Yıl içinde ödenen	(76.471)	(9.441)
31 Aralık bakiyesi	143.395	194.805

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 22 - NET FAİZ GELİRİ

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Faiz geliri:		
Geri satım vaadi ile alım faiz gelirleri	3.249.405	7.131.918
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklardan alınan faizler	3.986.373	2.744.355
Bankalararası para piyasası işlemlerinden alınan faizler	8.936.681	1.246.627
Verilen kredi ve avanslardan alınan faizler	324.285	164.674
Bankalardan alınan faizler	563.892	183.521
Toplam	17.060.636	11.471.095
Faiz gideri:		
Hazine Müsteşarlığı hesaplarına verilen faizler (*)	2.206.889	1.405.170
Bankalara ödenen faizler (**)	4.681.120	1.705.172
İşçi dövizlerine verilen faizler	777	2.655
IMF'ye ödenen faizler	29.116	3.967
Bankalararası para piyasasına ödenen faizler	6.912	2.661
Geri alım vaadi ile satım faiz gideri	-	85
Toplam	6.924.814	3.119.710
Net faiz geliri	10.135.822	8.351.385

(*)1211 sayılı TCMB Kanunu'nun 13 Şubat 2011 tarih ve 6111 sayılı Kanun ile değişik 41. Maddesi Hazine Müsteşarlığı'na ait Banka nezdinde bulunan tevdiatın nemalandırılmasına ilişkin usul ve esasların Banka ile Hazine tarafından müştereken tespit olunacağı hükme bağlanmıştır. Bu çerçevede Hazine ile Banka arasında "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Nezdinde Tutulan T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'na Ait Mevduat Hesaplarının Nemalandırılmasına İlişkin Usul ve Esaslar" başlıklı protokol 12 Ekim 2011 tarihi itibarıyla imzalanmış ve Hazine'nin Banka nezdindeki hesaplarına faiz ödenmeye başlanmıştır.

(**) 3 Kasım 2014 tarihinden itibaren Türk Lirası cinsi zorunlu karşılıklara faiz ödenmeye başlanmıştır. Ayrıca 5 Mayıs 2015 tarihinden itibaren yabancı para zorunlu karşılıklara da faiz ödenmesine başlanmıştır.

NOT 23 - NET ÜCRET VE KOMİSYON GELİRİ

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Ücret ve komisyon geliri:		
EFT komisyon geliri	297.976	250.810
Hazineden alınacak komisyon tahakkuk geliri(***)	213.806	154.092
Altın saklama ücreti	83.878	81.989
Bankalardan tahsil edilen vezne merkezleri işlemleri komisyonları	11.211	3.313
Döviz ve efektif piyasası işlemleri komisyonları	183	136
Diğer	3.298	11.962
Toplam	610.352	502.302
Ücret ve komisyon gideri:		
Yurt dışı banka hesapları	4.722	4.315
Diğer	11.101	12.859
Toplam	15.823	17.174
Net ücret ve komisyon geliri	594.529	485.128

(***) 4 Ekim 2011 tarihli ve 9525/19124 sayılı Banka Meclisi kararı ile Tarifeler Yönetmeliği değiştirilerek T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile yapılacak işlemlerden 12 Ekim 2011 tarihinden itibaren komisyon, ücret ve masraf tahsil edilmeye başlanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 24 - TEMETTÜ GELİRİ

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Satılmaya hazır finansal varlıklardan	11.141	6.562
Toplam	11.141	6.562

NOT 25 - KUR FARKI KÂRI/(ZARARI), NET

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Kur farkı kârı/(zararı), net		
- evaluasyon kârı/(zararı), net	(1.097.545)	16.956.526
- döviz alım satım kârı, net	13.565.989	5.232.134
Toplam	12.468.444	22.188.660

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla evaluasyon kârı/(zararı), altın tutarlarının değerlendirilmesi sonucu oluşan gerçekleşmemiş gelirleri/(giderleri) ve dövizlerin yeniden değerlendirilmesi sonucu oluşan gerçekleşmemiş evaluasyon gelir/(giderlerini) içermektedir. Banka, yasal finansal tablolarında, TCMB Kanunu gereği, altın tutarlarının değerlendirilmesi sonucu oluşan gerçekleşmemiş gelirleri ve dövizlerin yeniden değerlendirilmesi sonucu gerçekleşmemiş evaluasyon kârı/(zararı)'nı net dönem kârına dahil etmemekte ve geçici hesap olan "Değerleme Hesabı" altında takip etmektedir.

NOT 26 - DİĞER FAALİYET GİDERLERİ

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Ücretler ve maaşlar	763.646	687.093
Yönetim giderleri	249.887	195.472
Sosyal güvenlik giderleri	84.768	85.590
Amortismanlar (Not 11 ve 12)	40.565	34.140
Diğer	4.151	2.113
Toplam	1.143.017	1.004.408

Banka tarafından 2017 yılında istihdam edilen ortalama personel sayısı 4.046'dir (2016: 4.687).

NOT 27 - DİĞER FAALİYET GELİRLERİ

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
TL uzlaşmalı vadeli döviz işlemleri kârı	94.047	-
Diğer	5.511	3.704
Toplam	99.558	3.704

NOT 28 - TAAHHÜTLER VE ŞARTA BAĞLI YÜKÜMLÜLÜKLER

	<u>31 Aralık 2017</u>	<u>31 Aralık 2016</u>
Alınan teminatlar	195.078.155	72.822.933
BIS geri çağırma opsiyonu (Not 9)	161.214	142.029
Toplam	195.239.369	72.964.962

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Banka aleyhine açılmış olup halen yasal işlem sürecinde olan 4.363 Bin TL, 64.596.952 ABD Doları ve 222.397 Euro (31 Aralık 2016: 4.253 bin TL, 64.596.952 ABD Doları ve 222.397 Euro) tutarlarında çeşitli davalar bulunmaktadır. Banka, söz konusu davalara ilişkin profesyonel görüşün önemli bir maddi kayıp olasılığının düşük olduğu yönünde verilmiş olması sebebiyle ekli finansal tablolarında herhangi bir karşılık ayırmamıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 29 - SERMAYE

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla Banka'nın ödenmiş sermaye yapısı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017		31 Aralık 2016	
	TL	Pay %	TL	Pay %
Hazine Müsteşarlığı	14	55	14	55
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	5	19	5	19
MERVAK İç ve Dış Ticaret A.Ş.	1	5	1	5
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	1	3	1	3
Türkiye İş Bankası A.Ş.	1	2	1	2
Diğer	3	16	3	16
Ödenmiş sermaye	25	100	25	100
Sermaye düzeltmesi	47.439		47.439	
Toplam ödenmiş sermaye	47.464		47.464	

Sermaye, TCMB Kanunu'nun 5. maddesi uyarınca 25 bin TL olup her biri 0.1 TL tutarında 250.000 hisseye ayrılmıştır. Bu sermaye T.C. Hükümeti'nin tasvibiyle artırılabilir. Hisse senetleri (A), (B), (C) ve (D) sınıflarına ayrılmıştır. (A) sınıf hisse senetleri münhasıran Hazine Müsteşarlığı'na, (B) sınıfı milli bankalara, (C) sınıfı milli bankalar dışında kalan bankalara ve bazı önceliklere sahip şirketlere ve (D) sınıf hisse senetleri de Türk ticaret müesseselerine ve Türk vatandaşlığına haiz tüzel ve gerçek kişilere tahsis edilmiştir.

NOT 30 - GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI VE YASAL YEDEKLER

Yasal mali tablolarda yer alan ihtiyat akçeleri dışındaki birikmiş kârlar TCMB Kanunu'na istinaden mensuplara, Hazine Müsteşarlığı'na ve diğer hissedarlara, aşağıda belirlenen ihtiyat akçelerine ilişkin sınırlamalara uygun olarak dağıtılabilir.

Banka'nın yıllık yasal safi kârı, aşağıdaki şekilde dağıtılır.

- %20'si ihtiyat akçesine;
- Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden, %6 oranında ilk kâr hissesi olarak hissedarlara;
- Yukarıdaki yüzdeler tutarının düşürülmesinden sonra kalan miktarın en çok %5'i, iki aylık maaş tutarını geçmemek üzere Banka mensuplarına ve %10'u fevkalade ihtiyat akçesine;
- Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden Genel Kurul kararıyla en çok %6 nispetinde ikinci kâr hissesi olarak hissedarlara verilmektedir.

Bu dağıtımdan sonra kalan bakiye Hazine Müsteşarlığı'na transfer edilmektedir.

NOT 31 - NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Nakit	10.642.850	6.391.396
Bankalardan alacaklar (faiz gelir reeskontları hariç)	211.358.073	126.727.996
Toplam	222.000.923	133.119.392

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA HAZIRLANAN FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

(Aksi belirtilmedikçe, tutarlar bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 32 - İLİŞKİLİ TARAFLARLA BAKİYELER VE İŞLEMLER

Ekteki finansal tablolar aşağıda sunulan ilişkili taraflarla olan bakiye ve işlemleri içermektedir.

(i) İlişkili taraf bakiyeleri

İlişkili taraf bakiyeleri, hissedarlara ve kamu kuruluşlarına ilişkin bakiyeleri ifade etmektedir.

	<u>31 Aralık 2017</u>	<u>31 Aralık 2016</u>
Varlıklar:		
Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan finansal varlıklar ⁽¹⁾	14.531.545	13.889.108
Bankalardan alacaklar ⁽²⁾	112.180.000	45.016.152
Yükümlülükler:		
Bankalara borçlar ⁽³⁾	214.620.780	188.248.332
Diğer mevduatlar ⁽⁴⁾	50.046.234	25.290.691

(1) Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilen devlet tahvillerini içermektedir.

(2) Banka'nın hissedarlarından, geri satım vaadi ile alım işlemleri çerçevesinde bulunan alacaklarını ve interbank döviz depoları bakiyelerini içermektedir.

(3) Hissedarlara ait zorunlu karşılık mevduatlarını içermektedir.

(4) Hazine ve kamu kuruluşu mevduatlarını içermektedir.

(ii) İlişkili taraflarla gerçekleştirilmiş işlemler

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Üst düzey yöneticilere sağlanan ücret ve diğer faydalar	6.158	5.508
Faiz gelirleri ⁽¹⁾	912.340	586.128
Faiz giderleri ⁽²⁾	4.177.295	2.696.755
Ücret ve komisyon gelirleri ⁽³⁾	351.066	255.591
Ortaklara kâr dağıtımı	6.410.954	9.303.015
Memurlara ödenen temettü	9.969	9.150

(1) Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilen devlet tahvili faiz gelirini içermektedir.

(2) Hissedarlara ait mevduatlara ödenen faiz giderlerini içermektedir.

(3) Banka'nın, hissedarlarından elde ettiği Elektronik Fon Transferi komisyonlarını ve Hazine ve Kamu kurumlarından alınan komisyon ve masrafları içermektedir.

NOT 33 - BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

Yoktur.